

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρδολομαῖος
στήν Ὁρθόδοξη Ἀκαδημία,
στή Γαύδο καί στό Πολυτεχνεῖο Κρήτης

Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερός
Ἄρχων Ὑπομνηματογράφος
τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

«Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε...
ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ θεμέλιον γὰρ ἄλλον
οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.
εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον
χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην,
ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται ἢ γὰρ ἡμέρα δηλώσει».

(Α' Κορινθ. 3,9-13)

Εἰσαγωγικά

Δίκαιος ὁ ἔπαινος πρὸς τὴν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης γιὰ τὴν πρωτοβουλία ἐκδόσεως τοῦ παρόντος τιμητικοῦ Τόμου, ἰδιαιτέρα δὲ πρὸς τὸν Πρόεδρο καί τὰ μέλη τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καί θερμὴ ἢ εὐχαριστία γιὰ τὴν πρόσκληση συμμετοχῆς. Τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ ἀναφέρεται στὴν περίοδο προετοιμασίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης (1958-1968) καί στὴν περίοδο πού ὑπηρέτησα ὡς Γενικός Διευθυντῆς τοῦ Ἰδρύματος (Εὔκαινια 1968 - παραίτηση 2008). Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ὀφείλει τόσα πολλά καί σημαντικά στὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαῖο, πού εἶναι ἀδύνατο νά καταγραφοῦν σέ ἓνα κείμενο, ὅπως τό παρόν. Σημειῶνω ἀπλῶς τὴ μέγιστη τῶν εὐεργεσιῶν, τὴν ἐπιλογή τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴ φιλοξενία τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (πλὴν ἐκείνων πού λησμόνησαν τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν τήρηση τῆς ἐνότητος καί προφανῶς δέν ἔχουν μελετήσει τό βιβλίον *DIE HEILIGEN IN DER VERSUCHUNG DER MACHT – Οἱ Ἅγιοι στὸν πειρασμὸ τῆς ἐξουσίας*). Στὰ τῆς Συνόδου ἀναφέρεται ἄλλη μελέτη. Ἐπικαλοῦμαι κατανόηση γιὰ τὴν σέ πολλά σημεῖα ἀναπότρεπτη αὐτοβιογραφικὴ αἴσθηση, συγγνωστὴ ἐλπίζω.

Ἀπαρχή

Ἄν καί εἶχε γίνει δεκτὴ ἢ αἴτηση τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου Κισάμου καί Σελίνου Εὐδοκίμου γιὰ σπουδές μου στὴν ἱστορικὴ Θεολογικὴ Σχολή

Ίερά Μονή Γωνιάς και Όρθόδοξος Ακαδημία Κρήτης

Μέ τόν Άθηναγόρα στή ΜΕΓΑΛΗ ΛΑΥΡΑ του Άγίου Όρους

τῆς Χάλκης μετά τήν ὀλοκλήρωση τῆς φοίτησής μου στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης (1952), οἱ θεολογικές μου σπουδές ἔγιναν στή Θεσσαλονίκη (1952-56). Ἔτσι, ἡ προσωπική ἐπικοινωνία μου μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἄρχισε μέν ὅταν ἐπισκέφθηκαν τήν Ἐκκλησιαστική Σχολή μας δυό Μητροπολίτες ἀπό τήν Πόλη καί εἶχα ὀρίσθῃ νά τούς καλωσορίσω ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν (συνέθεσα καί τούς εἶπα ἀπό μιᾶ μαντινάδα στόν καθένα), ἐπικοινωνία ὅμως μέ διάρκεια καί συνέπειες ἄρχισε ἀργότερα, τόν καιρό τῶν ἑορτῶν τῆς Χιλιετίας τοῦ Ἁγίου Ὄρους (1963). Εἶχα τότε ὀλοκληρώσει τίς μεταπτυχιακές σπουδές μου στό Πανεπιστήμιο Johannes Gutenberg, στήν πόλη Mainz τῆς Γερμανίας καί ὑπηρετοῦσα ὡς Ἐπιστημονικός Βοηθός στή Φιλοσοφική Σχολή-Ἰνστιτοῦτο Συγκριτικῆς Ἐπιστήμης τῶν Πολιτισμῶν καί ὡς «Ἐπιστημονικός Σύμβουλος γιά τόν κόσμον τῆς Ὀρθοδοξίας» στή νεοσύστατη 2η Γερμανική Τηλεόραση, πού εἶχε τήν ἔδρα της στήν ἴδια πόλη καί πρῶτο Γενικό Διευθυντή της τόν Καθηγητή μας τῆς Φιλοσοφίας.

Ὄργανώσαμε λοιπόν τό κατάλληλο συνεργεῖο καί ἤρθαμε στήν Ἀθήνα, μέ ἀποστολή νά καλύψουμε τίς ἐκδηλώσεις στό Ἅγιον Ὄρος. Μέ μεγάλη ἀπογοήτευση πληροφορηθήκαμε ὅτι ὑπῆρχε ἀπό τήν Ἱερά Ἐπιστοασία γενική ἀπαγόρευση γιά πρόσωπα καί μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης. Βέβαιος ὅτι ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγώρας γνώριζε τή δύναμη τῆς Τηλεόρασης, ἐπεδίωξα ἄμεση ἐνημέρωσή του. Ἔδωσε τή σχετική ἐντολή. Καί ὅταν φθάσαμε στή Δάφνη, μάτια μοναχῶν ἀποκάλυπταν περιέργεια καί καχυποψία.

Ὅμως ὁ δρόμος πρός τίς Καρυές ἦταν γιά μᾶς τό ἴδιο ἀνοιχτός, ὅπως καί κατά τά χρόνια τῶν σπουδῶν μου στό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Καλύψαμε ὅλες τίς τελετές, ἐπισκεφθήκαμε διάφορες ἱερές Μονές καί μέ τήν ταινία «1000 χρόνια Ἀθῶς» πού διαμορφώθηκε (μοναδικό ὀπτικοακουστικό ντοκουμέντο τῶν τελετῶν), ὁ δυτικός κόσμος ἔγινε κοινωνός τῶν γενομένων καί ἔλαβε αὐθεντικές πληροφορίες γιά τό Ἅγιον Ὄρος. Ἰκανοποιώντας ἐπιθυμία τοῦ Ἀθηναγόρα εἶχα στείλει στήν Πόλη ἀντίγραφο τῆς ὡς ἄνω τηλεοπτικῆς ταινίας. Ἡ προβολή της χρησιμοποιήθηκε ὡς ἐπχειρήμα γιά διωγμούς καί χρειάστηκε προσφυγή μου στό Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῆς τότε Δυτικῆς Γερμανίας, πού ἀξίωσε ἀπό τήν Τουρκία νά σταματήσῃ ἀμέσως τίς διώξεις ἐναντίον τοῦ Πατριαρχείου, καθῶς ἐπρόκειτο γιά ἀβάσιμους ἰσχυρισμούς εἰς βάρος μάλιστα μιᾶς γερμανικῆς ταινίας. Μετά τίς τελετές ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἀθηναγόρας μοῦ χάρισε πολλές ὥρες ἀναστροφῆς, πού ὑπῆρξαν ἀπαρχή τῶν δεσμῶν μου μέ τόν ἴδιο καί τό Φανάρι.

Ὁ Ἀθηναγόρας στήν Κρήτη

Ἦστερα ἀπό τίς τελετές στό Ἅγιον Ὄρος ὁ Παναγιώτατος ἐπισκέφθηκε τήν Κρήτη. Ἐγώ εἶχα ἐπιστρέψῃ στή Γερμανία. Ὁ μακαριστός Κισάμου καί

Σελίνου Ειρηναῖος (στή συνέχεια: μακαριστός Ειρηναῖος) τοῦ ἔδειξε τόν τόπο, ὅπου σχεδιάζαμε τήν ἀνέγερση τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἀκαδημίας, χωρίς νά ἐπεκταθεῖ σέ πληρέστερη ἐνημέρωση.

Προετοιμασία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης

Εἶχα ἐγκαταλείψει τότε τήν ἀρχική συζήτηση μέ τόν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Παντελεήμονα Παπαγεωργίου, γιά ἀνέγερση τῆς Ἀκαδημίας σέ ἐξαιρετική θέση στό Πανόραμα τῆς πόλης, τήν ὁποία μοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ (ἐκεῖ πού βρίσκεται σήμερα ἡ γυναικεία Ἱερά Μονή). Κέρδισε ἡ Κρήτη. Τήν ἀποστολή καί τόν τρόπο λειτουργίας τῆς Ἀκαδημίας εἶχα ἤδη ἐτοιμάσει στή Γερμανία καί εἶχα ἐξασφαλίσει τίς δαπάνες γιά τήν ἀνέγερση τῶν ἐγκαταστάσεων της καί τή λειτουργία της κατά τά πέντε πρῶτα ἔτη.¹

Πολύ πρὶν ἀπό τίς ἐορτές στό Ἅγιον Ὄρος εἶχε ἀρχίσει ἀπό τή Γερμανία ἡ ἐπιστολική ἐπικοινωνία μου μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, κυρίως γιά προβλήματα τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν στή χώρα αὐτή, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τότε τήν ἐκκλησιαστική των ἀναφορά στήν Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων καί Μεγάλης Βρετανίας καί ὑπῆρχαν παράπονα κυρίως γιά ἔλλειψη ἱερέων. Μιά πρώτη ἐντολή πού ἔλαβα ἀπό τήν Πόλη ἦταν ἡ ἐκπροσώπηση τοῦ Πατριαρχείου στίς τελετές γιά τά 500 χρόνια ἀπό τήν ἐκδημία τοῦ Γερμανοῦ Καρδινάλιου, θεολόγου, φιλοσόφου, νομικοῦ, ἀστρονόμου... Νικολάου Κουζάνου. Αὐτά ὅσον ἀφορᾷ στήν ἀπαρχή τῶν δεσμῶν μου μέ τόν ἀείμνηστο Πατριάρχη Ἀθηναγόρα καί τό Φανάρι.

Στήν τελετή τῶν Ἐγκαινίων τῆς Ἀκαδημίας (Κυριακή, 13 Ὀκτωβρίου 1968) ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἦταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας, ὁ ὁποῖος ἔφερε σεπτό Πατριαρχικό Γράμμα, διά τοῦ ὁποίου ὁ μέγας ἐκεῖνος Πατριάρχης μέ ἀναγόρευε Ἄρχοντα Ὑπομνηματογράφου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας - ἕνα ὀφθίκιο πού θά μπορούσε νά λεχθεῖ προφητικό, καθὼς ἀκολούθησαν μυριάδες Ὑπομνημάτων καί ἄλλων ἐγγράφων μου πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ἰδίως ἐπί Πατριαρχίας τοῦ Παναγιωτάτου Βαρθολομαίου.

Φειδόμενος τῆς ψυχικῆς ὑγείας τῶν ἡγουμένων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀπέφυγα νά κοινοποιήσω στό Πατριαρχεῖο καί ὅπου ἀλλοῦ ἔγγραφο περίπου 50 σελίδων, πού ἀναγκάστηκα νά συντάξω ἕνα ἀπόγευμα καί ὅλη τή νύχτα, ὡς ὑπεύθυνος τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Ὁρθοσκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παι-

¹Λεπτομέρειες καί τεκμήρια γιά τήν ἰδιαίτερος δύσκολη ἐκείνη προσπάθεια καταγράφονται στό βιβλίο: Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερὸς, ΜΕ ΤΟΝ ΚΙΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΝ ΕΠΙ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΟΔΟΥ. Τά τῆς γενέσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Τεκμήρια. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2014. Σελ. 656.

δείας, όταν ανακάλυψα μία θλιβερή συνωμοσία. Λίαν πρωί πήγα στο Καστρί και ανάγκασα τόν φρουρό στην πρωθυπουργική κατοικία και ξύπνησε τόν Άνδρέα Παπανδρέου. Έμφανίσθηκε μέ τίς πιτζάμες. Καί ύστερα από όλιγόλογη ἐνημέρωσή του παρέλαβε τό κείμενο και πρόλαβε νά ἀποτρέψει ψήφιση νόμου στή Βουλή τή μέρα ἐκείνη, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νά προκαλέσει μεγάλη ταραχή στίς σχέσεις Ἐκκλησίας Κρήτης, Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, ἀλλά και τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Πράξη Ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας

Στίς 16 Ἰανουαρίου 1970 ὁ μακαριστός Εἰρηναῖος και ὁ γράφων ὑπογράψαμε τή Συμβολαιογραφική Πράξη Ἰδρύσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, ἡ ὁποία Πράξη, πού περιλαμβάνει τόν Ὄργανισμό διοικήσεως, διαχειρίσεως και λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, κυρώθηκε μέ τό ὑπ' ἀριθμ. 295/31-12-1970 Βασιλικό Διάταγμα και ἡ Ἀκαδημία ἀναγνωρίσθηκε ἀπό τό Κράτος ὡς Ἐθνικό Κληροδότημα.

Στό Ἄρθρο 1 ὀρίσαμε ὅτι τό Ἰδρυμα *«τίθεται ὑπό τήν πνευματικήν προστασίαν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ ὁποῖου τό ὄνομα μνημονεύεται καθ' ἐκάστην ἐν τῷ Ἰδρύματι λατρευτικήν πράξιν»*. Στό ἄρθρο 12 ὀρίσαμε τά τῆς Συνάξεως τῶν Ἐταίρων τῆς Ἀκαδημίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ *«Ὄργανον ἀνωτάτης πνευματικῆς κηδεμονίας τοῦ Ἰδρύματος»*. Τῆς Συνάξεως προΐσταται ἡ Κοσμητεία, τόν Πρόεδρον τῆς ὁποίας ὀρίζει ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ὡς ἐκπρόσωπον αὐτοῦ. Στό ἄρθρον 20, τέλος,

Μητροπολίτης Κισιάμου και Σελίνου
Εἰρηναῖος

Δρ. Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερός

ορίζεται ότι στο σώμα πού θα αποφασίσει τυχόν διάλυση του Ίδρύματος, πρέπει νά μετέχει καί ὁ Πρόεδρος τῆς τελευταίας Συνάξεως τῶν Ἐταίρων, τόν ὁποῖον ὀρίζει τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.

Στήν περίφημη ὁμιλία του στά ἐγκαίνια τῆς νέας πτέρυγας τῆς ΟΑΚ ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος εἶπε γιά τίς ρυθμίσεις αὐτές:

«Ὡς γνωστόν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης ἀποτελεῖ Κοινωφελές Θρησκευτικόν Καθίδρυμα τῆς Ἐκκλησίας καί λειτουργεῖ μέν ὡς πρὸς τό νομικόν καθεστῶς αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τόν Ὁργανισμόν αὐτοῦ καί τούς νόμους τοῦ Κράτους, ὡς πρὸς τήν ἐκκλησιαστικήν ὁμως αὐτῆς ὑπόστασιν καί ἀποστολήν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία ἔχει οἰκοδομηθεῖ ἐπί στέρεων ὀρθόδοξων ἐκκλησιολογικῶν βάσεων ὑπό τῶν Ἰδρυτῶν αὐτῆς. Καί, ἐπ' αὐτῶν τῶν βάσεων ἐδραζομένη, τηρεῖ τήν κανονικήν αὐτῆς ἀναφοράν τόσον πρὸς τήν οἰκείαν Ἱεράν Μητρόπολιν Κισάμου καί Σελίνου, τήν Ἱεράν Ἐπαρχιακήν Σύνοδον Κρήτης, ὅσον καί πρὸς τό καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον. Προβαίνομεν εἰς τήν ἐπισήμανσιν ταύτην προκειμένου νά καταστήσωμεν σαφές, ὅτι οἱ προσλαμβάνοντες καί εὐεργετοῦντες τό Ἰδρυμα τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας, αὐτήν ταύτην τήν Ἐκκλησίαν στηρίζουν, ἐνῶ οἱ τυχόν δυσχεραίνοντες τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν, αὐτῇ ταύτῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντιτάσσονται. Τό τελευταῖον τοῦτο ὅλως ὑποθετικῶς μόνον καί προληπτικῶς σημειοῦται βεβαίως, δεδομένης τῆς γενικῆς ἀναγνωρίσεως καί ἀποδοχῆς, ἧς ἀπολαύει ἀναντιρρήτως ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία».²

Ὁ Εἰρηναῖος στή Γερμανία

Σημαντικές ἀλλαγές γιά τήν Ἀκαδημία ἐσήμανε ἡ μετάρθεση τοῦ μακαριστοῦ Εἰρηναίου στήν Ἱερά Μητρόπολη Γερμανίας, ὅπου τόν συνόδευσα, τόν ἀποχαιρέτησα ἐξ ὀνόματος τοῦ κρητικοῦ λαοῦ κατά τό γεῦμα πού παρατέθηκε μετά τήν ἐνθρόνισή του καί τόν διευκόλυνα ὡς διερμηνέας στίς πρῶτες ἐπισκέψεις του καί συζητήσεις μέ ἐπίσημα πρόσωπα. Ἀκολούθησε ἡ ἀνάδειξη τοῦ ἀείμνηστου Κυρίλλου σέ Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου. Καλῆς διαθέσεως Ἱεράρχης, ἀλλά οἱ καιροί χαλεποί, κυρίως ἐξ αἰτίας τῆς παρατεινόμενης πολιτικῆς ἀνωμαλίας στή χώρα. Μέ μόχθο ἐνίστε ἐπώδυνο συνεχίσαμε τή λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος, παρά τίς ἀπειλές γιά κλείσιμό του.

Ὁ Βαρθολομαῖος στήν ΟΑΚ

Ἵπενθυμίζουμε ὅτι τό 1972, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος ἐκάλεσε ὡς Διευθυντή τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου τόν Ἀρχιμανδρί-

² Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερός, ΠΙΣΤΗ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΖΩΗ. Ἡ Ὁρθοδοξία σέ διάλογο. Β' Συνεδριακό Κέντρο τῆς ΟΑΚ – Ἐγκαίνια, Χανιά 2007, σελ. 55.

την Βαρθολομαϊόν, τόν ὁποῖον προήγαγε τό ἐπόμενον ἔτος σέ Μητροπολίτην Φιλαδελφείας. Τό 1990 προήχθη σέ Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνο. Στίς 22-10-1991 ἀνακηρύχθηκε Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Μέ ἀριθμό συνεδρίου 164 πραγματοποιεῖται στήν Ἀκαδημία (26-30/9/1973) τό Β΄ Διεθνές Συνέδριο τῆς Ἑταιρείας τοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, μέ συμμετοχή 100 καί πλέον ειδικῶν ἐπιστημόνων. Τήν ὀργάνωση τοῦ Συνεδρίου εἶχαν ἀναλάβει μέλη τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας καί οἱ Ἀρχιμανδριῖτες Παντελεήμων Ροδόπουλος καί Βαρθολομαῖος Ἀρχοντώνης καί ὁ πατήρ Δημήτριος Σαλάχας.

Ἄν δέν μέ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, αὐτή ἦταν ἡ πρώτη ἐπίσκεψη τοῦ Βαρθολομαίου ὄχι μόνο στήν ΟΑΚ, ἀλλά καί στήν Κρήτη. Καί εὐδόκησε ὁ Θεός νά δημιουργηθεῖ διά Βαρθολομαίου ἡ μετά τόν Ἀθηναγόρα δεύτερη ἐκτενής διαπροσωπική κοινωνία μου μέ τό Πατριαρχεῖο, ἀδιάλειπτη μέχρι σήμερα καί δημιουργική ἀναστροφή!³

Συμβούλιον Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν- Konferenz Europäischer Kirchen (KEK)

Ὑποθέτω ὅτι δέν ἦταν ἀμέτοχος ὁ Βαρθολομαῖος στήν ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά μέ ὀρίσει ἐκπρόσωπό του στή Γενική Συνέλευση τοῦ Συμβουλίου τῶν 126 Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (ΚΕΚ), πού ἔγινε στό Engelberg τῆς Ἑλβετίας τό 1974. Συνέβη μάλιστα καί τό οὐδόλως ἀναμενόμενο: Ἡ Συνέλευση ἐξέλεξε ἐμένα στήν Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ ΚΕΚ, στήν ὁποία τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἐκπροσωποῦσε μέχρι τότε ὁ αἰμίμηστος, λιαν σεβαστός φίλος Μητροπολίτης Αἰμιλιανός Τιμιάδης. Ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή τῶν περίπου 40 ἀτόμων εἶναι τό μετά τή Γενική Συνέλευση ἀνώτατο διοικητικό ὄργανο τοῦ ΚΕΚ. Καί ἄρχισε γιά μένα τότε μιᾶ περίοδος ἐπαναλαμβανόμενων ἀνά ἑπταετία περίπου ἐκλογῶν μου ἐπί 30 συναπτά ἔτη, ὅποτε παρεκάλεσα τόν Παναγιώτατο νά μέ ἀπαλλάξει ἀπό ἐκείνη τή σημαντική, πλὴν πολύ ἀπαιτητική θέση. Στή διάρκεια ἐκείνων τῶν 30 ἐτῶν ὑπηρετήσα σέ διάφορα δυσχερῆ ἀξιώματα τοῦ Συμβουλίου, ὅπως π.χ. ἐκπροσώπησης τοῦ ΚΕΚ καί ὁμιλητοῦ σε ὑψηλῶν ἀπαιτήσεων συνάξεις, ἢ «διαπραγματευτοῦ» ἐπί προβλημάτων μέ Ἐκκλησίες-Μέλη, σέ ἀποστολές μεγάλης εὐθύνης, ὅπως π.χ. ἦταν ἡ μετάβαση μέ τόν Γενικό Γραμματέα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καί τόν Γεν. Γραμματέα τοῦ ΚΕΚ στή Γιουγκοσλαβία τόν καιρό τοῦ πολέμου, ἡ συνάντησή μας μέ τόν Πατριάρχη τῆς Σερβίας καί τό σύνολο σχεδόν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων τῆς χώρας,

³ Report of the 2nd Congress of the Society of the Law of the Oriental Churches, Verlag Herder, Wien 1974.

καί ἐπικοινωνία μέ τίς λοιπές χριστιανικές Ἐκκλησίες-μιά ἐπίσκεψη διόλου ἀπαλλαγμένη ἀπό κινδύνους. Συνηθέστερη ἦταν ἡ ἀνάθεση σέ μένα τῆς ιδιότητας τοῦ Προέδρου Ἐπιτροπῶν, ὅπως π.χ ἐκείνης πού ἐπεξεργάσθηκε ἐκτενή τροποποίηση τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συμβουλίου, ὕστερα ἀπό χρονοβόρο ἐπικοινωνία μέ ὅλες τίς Ἐκκλησίες - Μέλη τοῦ ΚΕΚ, ἡ Πρόταση ἐπιλογῆς Γενικῶν Γραμματέων τοῦ ΚΕΚ καί ἄλλα. Χρειάσθηκε νά ἀνατεθεῖ σέ μένα ἀκόμη καί ἡ θέση τοῦ Προέδρου τοῦ ΚΕΚ γιά μιά μεταβατική περίοδο. Ἡ πολύχρονη ὑπηρεσία μου στό ΚΕΚ εἶχε ποικίλες συνέπειες, εὐεργετικές γιά τήν Ἀκαδημία, ἀλλά καί γιά τό Πατριαρχεῖο. Αναπτύχθηκε π.χ. μιά σχέση εὐκρινούς φιλίας καί ἀποτελεσματικῆς συνεργασίας μέ ἐκπροσώπους ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης, μέ ἐπισκέψεις στίς Ἐκκλησίες αὐτές καί μέ ἀπό κοινοῦ ἀποτελεσματικῆς συνήθως ὑποστήριξης ὀρθοδόξων θεολογικῶν ἀπόψεων. Ἰδιαίτερη σημασία καί μεγάλη εὐθύνη καί δυσκολία εἶχαν βέβαια ἐπισκέψεις σέ Ἐκκλησίες σοβιετοκρατούμενων χωρῶν. Πρέπει πάντως νά σημειώσω ὅτι ἡ συνεργασία μου μέ τόν Μητροπολίτη Ἀλέξιο (τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας) ἦταν ἄψογη. Δέν θυμοῦμε νά διατύπωνε ποτέ ἀντίρρηση σέ δικές μου θέσεις καί προτάσεις, ἀλλ' οὔτε χρειάσθηκε νά ἀντιταχθῶ σέ δικές του, παρά τό ὅτι οἱ συχνές συνεδρίες τῶν ὀργάνων τοῦ ΚΕΚ δέν ἦταν ἀπαλλαγμένες ἀπό ἐντάσεις καί δυσκολίες.

Πιά νά φαιδρύνω κάπως τήν ἀνάγνωση αὐτοῦ τοῦ κειμένου, ἄς ἐπιτραπεῖ νά διηγηθῶ ἓνα φαιδρό ἐπεισόδιο: Τό Προεδρεῖο τοῦ ΚΕΚ συνεδριάζει στήν Ἀκαδημία (25-29 Μαρτίου 1974). Παρῶν καί ὁ πρῶτος Γεν. Γραμματέας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν VISSERT HOOFT (γιά πρώτη φορά στό χώρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μιά τέτοια διάσκεψη). Μετέχουν Ὀρθόδοξοι καί ἄλλοι ἐπίσκοποι καί στελέχη τοῦ ΚΕΚ. Ἡ Διάσκεψη συμπίπτει μέ ἔξαρση τῆς πολιτικῆς δοκιμασίας τῆς Ἀκαδημίας ἀπό τή Χούντα. Ἡ παρουσία τῶν ξένων προσωπικοτήτων ἀποδεικνύεται εὐεργετική γιά τό Ἴδρυμα. Ὁ Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Εἰρηναῖος προσκαλεῖ τούς ξένους μας στόν ἑορτάζοντα μεγάλο ναό τῆς Εὐαγγελιστρίας, στά Χανιά καί προτείνει νά συλλειτουργήσῃ μέ τόν Μητροπολίτη Ἀλέξιο (Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας) καί τόν Ἐπίσκοπο Ἀντώνιο (Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας), τούς ὁποίους παρακαλεῖ νά ἀπευθύνουν καί σύντομο χαιρετισμό στό ἐκκλησίασμα. Πρόβλημα: Ὁ Ἀντώνιος μίλησε στά ἀγγλικά καί μετέφρασε ὁ Εἰρηναῖος. Ὁ Ἀλέξιος ὅμως γνῶριζε μέν τά γερμανικά, δέν ἤθελε ὅμως νά χρησιμοποιοῦσε αὐτή τή γλῶσσα στήν πολὺπαθη Κρήτη. Μεταφραστή γιά τά ρωσικά δέν βρῖσκαμε. Τί κάναμε; Καθίσαμε οἱ δύο μας καί μοῦ εἶπε τί περίπου θά ἤθελε νά πῆ. Ἄρχισε λοιπόν τήν ὁμιλία του στά ρώσικα τήν ἐπομένη στόν ναό (25 Μαρτίου) καί ἐγώ τή «μετέφρασα». Καλά ὡς ἐδῶ. Παρόντες ὅμως καί Ἀξιωματοῦχοι Στρατοῦ καί Ἀστυνομίας. Τί μάθαμε πῶς

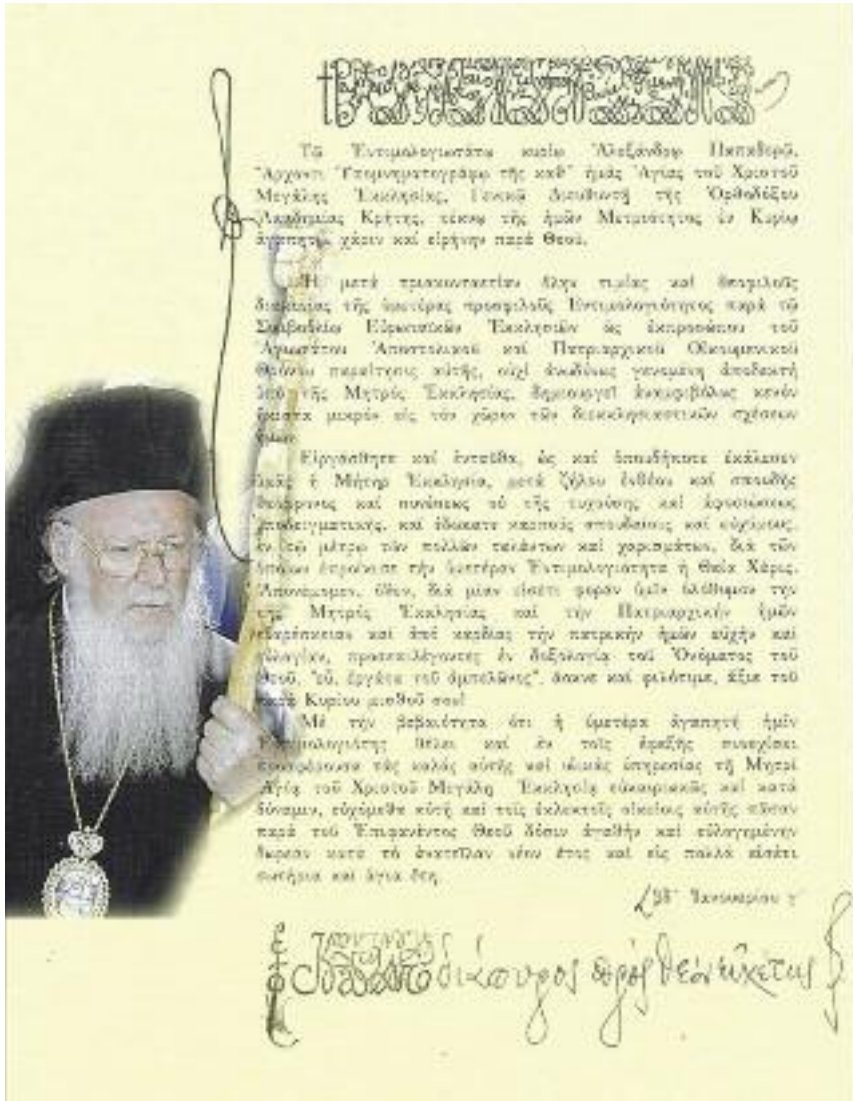
ἔγινε τότε; Στό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ πανίσχυρος Στρατηγός τοῦ στρατοῦ κάλεσε ἔξω ἀπό τόν ναό ὄλους τούς στρατιωτικούς καί ἀστυνομικούς, ἀκόμη καί ἐκείνους πού δέν φοροῦσαν στρατιωτικό ἔνδυμα. Καί μέ ἔντονα ἐπιτιμητικό ὕφος ἐρωτᾷ: «Μπορεῖτε, κύριοι, νά μοῦ ἐξηγήσετε, πώς εἶναι δυνατόν τόσα χρόνια νά μή γνωρίζουμε ὅτι ὁ Παπαδερός ὁμιλεῖ καί κομμουνιστική γλῶσσα;». Δέν μιλοῦσα βέβαια τή γλῶσσα τῶν Ρώσων, εἶχα ταξιθεύσει ὁμως κάμποσες φορές στή χώρα τους γιά ὑποθέσεις τοῦ ΚΕΚ. Ἀκολουθεῖ ἕνα χαρακτηριστικό παράδειγμα:

Στή Μόσχα συνεδριάζει ἡ Κεντρική Ἐπιτροπή τοῦ Συμβουλίου. Ἐρχεται πρὸς συζήτηση ὁ τόπος πού θά φιλοξενοῦσε τήν 8η Γενική Συνέλευση τοῦ ΚΕΚ. Ὁ Βρετανός Γενικός Γαμματέας του, χωρίς νά ἔχει λάβει σχετική ἐξουσιοδότηση, μᾶς αἰφνιδιάζει λέγοντας ὅτι ἔχει ἐτοιμάσει σχεδόν τὰ πάντα γιά τή φιλοξενία τῆς Συνέλευσης στή χώρα του. Ταραχή μεγάλη! Ζητᾷ νά γίνει διάλειμμα, προφανῶς γιά παρασκηνακές συνεννοήσεις. Προβάλλω ἔνσταση. Καί χωρίς νά ἔχω προηγουμένως τέτοια πρόθεση καί τήν ἀναγκαῖα προετοιμασία γιά μιᾶ ὑπόθεση τέτοιου μεγέθους εὐθύνης, σηκώνομαι ὀρθιος καί δηλώνω: Ὑπάρχει καί ἄλλη πρόταση. Ἐκπληξή! Φωνάζω δυνατά: Ἡ Κρήτη. Ἡ Ἀποστολική Ἐκκλησία Παύλου καί Τίτου-ἐκκλησιαστική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀπάντηση τοῦ ἐξοργισμένου Γραμματέα: Δέν ὑπάρχει πρόσκληση: Καί ἐγώ, μέ περισσή ἀποκοτιά δηλώνω: *ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ!!!* Ἄλλη ἔκπληξη καί σιγή. Προσθέτω μέ πεποίθηση: *Μέχρι τό βράδυ θά ἔχουμε τή γραπτή πρόσκληση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.* Κάποια χειροκροτήματα καί σιγή. Ὁ Προεδρεύων: *Ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιά αὔριο.*

Ὅταν ἀμέσως μετὰ τηλεφώνησα στήν Πόλη, ὄχι χωρίς συνοχή γιά ἕνα τέτοιο τόλμημα χωρίς προσυνηννόηση καί ἔγκριση, ἐκεῖνος πού σήκωσε τό ἀκουστικό ἦταν ὁ πολυσσέβαστος καί φίλος δικός μου μακαριστός Μητροπολίτης καί Καθηγητής στή Χάλκη Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης. Τόν ἐνημέρωσα συνοπτικά, ζήτησα νά συνεννοηθεῖ μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης καί ἂν συμφωνοῦν, νά ἔχω ἄμεσα τήν Πρόσκληση. Καί εὐδόκησε ὁ Κύριος νά ἔλθει νωρίς τό ἀπόγευμα. Καί ἡ ἀποδοχή της ἦταν ὁμόφωνη καί θριαμβευτική ὡς πρώτη Γενική Συνέλευση σέ ὀρθόδοξη χώρα καί μάλιστα στήν ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ 8η Γενική Συνέλευση τοῦ ΚΕΚ στήν ΟΑΚ

Ἡ 8η Γενική Συνέλευση λοιπόν πραγματοποιήθηκε στήν Ὀρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης καί σέ ξενοδοχεῖο τῆς περιοχῆς ἀπό 18 μέχρι 25 Ὀκτωβρίου 1979, μέ 500 καί πλέον ἀντιπροσώπους τῶν Ἐκκλησιῶν-Μελῶν τοῦ ΚΕΚ

Πατριαρχικό Γράμμα μετά τήν παραίτησή μου από τό ΚΕΚ (2003)
 ύστερα από ύπηρεσία μου 30 ετών σέ αυτό τό Συμβούλιο τών Έκκλησιών.

καί με τό θέμα: «*EN THi ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ*».

Πρόεδρος τῆς προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς πού συγροτήθηκε ἦταν ὁ μακαριστός Κρήτης Τιμόθεος. Τό «κέρδος» τῆς Ἀκαδημίας ἦταν πολλοπλό. Σημειώνω μόνο ὅτι τότε: μέ ἐνεργό συμμετοχή τοῦ Γερμανίας Εἰρηναίου καί μέ δική μου πρόταση, σύμφωνα μέ τή σχετική διάταξη τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἀκαδημίας, τό Διοικητικό Συμβούλιο ἀνακήρυξε ὡς πρώτους Ἐταίρους τῆς Ἀκαδημίας τόν (μή παρόντα) Σεβ. Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνας Μελίτωνα, τούς Προέδρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν, τόν Ἀκαδημαϊκό Παντελῆ Πρεβελάκη, τόν Πανοσιολ. Πέτρο Ντυπρέ (τῆς Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ γιά τήν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν), τόν αἰδεσιμολ. Dr. Glen Williams, Γεν. Γραμματέα τοῦ ΚΕΚ, τόν Dr. Eberhard Müller, Ἰδρυτή καί Διευθυντή τῆς πρώτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας αὐτοῦ τοῦ νέου τύπου ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων, τόν P.G. Seiz, διακεκριμένο συνεργό τῆς ΟΑΚ.

Δεχθήκαμε τότε μεγάλο δῶρο ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, πού μᾶς ἔφερε ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ταλλίν καί Ἐσθονίας Ἀλέξιος; Ἀκριβές ἀντίγραφο τῆς ἱερῆς εἰκόνας τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Ἀνδρέα Ρουμπλιώφ, ἡ ὁποία φυλάσσεται στό παρεκκλήσι τῆς Ἀκαδημίας (ἀφιερωμένο στούς Ἁγίους Κύριλλο καί Μεθόδιο).

Ἀπόσμενη ἐπιτυχία εἶχε ἡ πρώτη παγκόσμια Ἐκθεση ὀρθοδόξου βιβλίου πού ὀργανώσαμε: Προσφορές ἀπό πολλές Ἐκκλησίες συνολικά περίπου 5.000 τόμους - γερή βάση γιά τή βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρύματος. Σέ ὅλα αὐτά, τά συνοπτικῶς σημειούμενα, ἡ τοῦ Βαρθολομαίου συμβολή θά πρέπει νά ὑπῆρξε σημαντική. Ἡ Συνέλευση τῆς Κρήτης ἀξιολογεῖται ἀπό τό ΚΕΚ καί πολλούς ἄλλους ὡς ἡ πιό σημαντική ἀπό ὅλες τίς προηγούμενες. Θά πρέπει ὅμως, νομίζω, νά θεωρεῖται ὡς ἡ πλέον σημαντική, μετά ἀπό τήν ἰδρυτική Συνέλευση τοῦ 1959 στό Nyborg Strand τῆς Δανίας.

Β' ΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ (9-11.11.1988)

Ἡ συμπλήρωση τῆς πρώτης 20ετίας τῆς ζωῆς τῆς ΟΑΚ σφραγίσθηκε μέ τήν πραγματοποίηση τῆς Β' Σύνταξης τῶν Ἐταίρων τοῦ Ἰδρύματος. Τό βράδυ τῆς 9. Νοεμβρίου ἡ ἱερά Μονή Γωνιάς παρέθεσε δεῖπνο πρός τιμῆν τους καί ἔγιναν μεστοῦ περιεχομένου προσφωνήσεις.

Ἡ Πέμπτη, 10 Νοεμβρίου, καλύφθηκε κυρίως μέ ἐργασίες τῆς Συνάξεως ὑπό τήν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κυροῦ Παρθενίου, Ἐταίρου τῆς ΟΑΚ. Ἐγινε ἀξιολόγηση τοῦ ἔργου τοῦ Ἰδρύματος κατά τήν πρώτη 20ετία. Τόσον ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης, ὅσο καί οἱ λοιποὶ Ἐταῖροι, ἀναγνώρισαν καί ὁμολόγησαν τήν περίοπτη θέση πού

ἔχει ἀποκτήσει τό΄Ίδρυμα στή συνείδηση τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς Οἰκουμένης.

Ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση μεταξύ τῶν Ἐταίρων καί τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας σχετικά μέ τίς προτεραιότητές της κατά τά ἐπόμενα χρόνια. Τό μεσημέρι οἱ Ἐταῖροι ἐπισκέφθηκαν στό Καστέλλι Κισάμου τόν Σεβασμ. Εἰρηναῖο καί τόν χώρο τῶν 171 στρεμμάτων στά Νωπήγεια, ὅπου πρόκειται νά ἀνεγερθεῖ τό ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ, Παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας. Τό ἀπόγευμα, στά πλαίσια ἐπίσημης τελετῆς, ἔγινε ἡ ἀνακήρυξη σέ Ἐταίρους τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Βαρθολομαίου, Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καί τοῦ Βιολόγου Σπύρου Ἀρταβάνη-Τσάκωνα, Καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ YALE, τῆς Ἀμερικῆς, πολύτιμου συνεργάτη τῆς Ἀκαδημίας ἀπό πολλῶν ἐτῶν... Κατά τήν πρωϊνή συνεδρία συζητήθηκε ἐπίσης ὁ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ καί, ὕστερα ἀπό φανερή ψηφοφορία, συγκροτήθηκε ἡ πρώτη ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ τῆς Συνάξεως, τήν ὁποίαν ἀποτελοῦν οἱ: Σεβασμ. Μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος, Πρόεδρος (ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου), Μακαρ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος, Ἀντιπρόεδρος, Σεβασμ. Μητροπολίτης Λένινγκραντ καί Νόβγκοροντ Ἀλέξιος, Πανοσιολ. Πέτρος Ντυπρέ, τῆς Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ γιά τήν προαγωγή τῆς ἐνότητας τῶν Χριστιανῶν, αἰδεσιμολ. Δρ. G. G. Williams, τέως Γεν. Γραμματέας τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (ΚΕΚ) καί Ν. Παναγιωτάκης, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης καί Διευθυντῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βενετίας (ὡς Γραμματέας τῆς Κοσμητείας). Ἀπό τοὺς παραπάνω Ἐταίρους δέν μπόρεσαν νά λάβουν μέρος ὁ Σεβασμ. Μύρων καί ὁ π. Ντυπρέ. Ἀπό τοὺς λοιποὺς Ἐταίρους πῆραν μέρος στή Σύναξη καί οἱ: Σεβασμ. Μητροπολίτες Λεμεσοῦ Χρυσάνθος καί Περιστερίου Χρυσόστομος καί ὁ Φώτης Καφᾶτος, Καθηγητῆς τῶν Πανεπιστημίων HARVARD καί Κρήτης. Παραβρέθηκαν ἐπίσης, ὡς ἀντιπρόσωποι Ἐταίρων πού ἀπουσίαζαν, ὁ Διάκονος Εὐγ. Μοράρου ἐκ μέρους τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ρουμανίας Θεοκτίστου καί ὁ Σ. Βαλσάνωφ, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Σόφιας, ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτη Βράτσης Καλλινίκου, καθὼς καί ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀξώμης Πέτρος, ὡς συνοδός τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου. Οἱ Ἐταῖροι, συνοδευόμενοι ἀπό ἐμένα, πῆραν μέρος τήν ἐπομένη στίς ἐορτές πού ἔγιναν στό Ἡράκλειο πρὸς τιμὴν τοῦ πολιούχου Ἁγ. Μηνᾶ καί τήν ἴδια μέρα ἀναχωρήσαμε γιά τήν Ἀθήνα, ὅπου συμμετείχαμε στίς ἐκεῖ τελετές γιά τήν πρώτη 20ετία τῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ Σύναξη αὐτὴ ὑπῆρξε μεγάλη εὐλογία γιά τήν ΟΑΚ, πού αἰσθάνεται πλέον λιγότερο μόνη στή δύσκολη ἀποστολή της!

Ἐκδηλώσεις στήν Ἀθήνα.

10-18 Νοεμβρίου 1988. Ἡ Παγκρήτιος Ἐνωση καί οἱ Σύλλογοι Κισαμιτῶν Ἀττικῆς "Ἡ Κίσαμος" καί Σελινιωτῶν Ἀττικῆς "Ἡ Ἑλυρος" εὐαρεστήθηκαν νά ὀργανώσουν ἐκδηλώσεις στήν Ἀθήνα μέ τήν εὐκαιρία συμπλήρωσης τῆς πρώτης 20ετίας τῆς ΟΑΚ. Στά πλαίσια αὐτά ἔγινε εἰδική τελετή στό Ἐθνικό Ἰδρυμα Ἐρευνῶν τό βράδυ τοῦ Σαββάτου, 12. Νοεμβρίου, στήν ὁποία παραβρέθηκαν ἐκλεκτά μέλη τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, τά μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ΟΑΚ καί Ἐταῖροι αὐτῆς. Ἐπίκαιρους λόγους ἀπήθυσαν ἡ Πρόεδρος τῆς Παγκρητιῶν Ἐνώσεως Φ. Βογιατζάκη, ὁ Πρόεδρος καί ὁ Γεν. Διευθυντής τῆς ΟΑΚ καί ἀπό τούς Ἐταίρους ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Βαρθολομαῖος (πού ἀνέγνωσε καί Πατριαρχικό Μήνυμα), ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Λένινγκραντ Ἀλέξιος καί ὁ Καθηγητής Φ. Καφᾶτος, ἐνῶ στήν ὅλη τελετή ἐνεργό μέρος πῆραν καί οἱ Πρόεδροι τῶν παραπάνω Συλλόγων Ν. Μαρκάκης καί Δ. Μπασιάς. Ἐπίκαιρους ἐκκλησιαστικούς ὕμνους ἔψαλε χορωδία τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Ἀκολούθησε ἐπίσημο δεῖπνο, πού εὐαρεστήθηκε νά προσφέρει ὁ Ἐθνικός Ὄργανισμός Τουρισμοῦ. Στό Ἐθνικό Ἰδρυμα Ἐρευνῶν λειτούργησε ἐξάλλου, ἀπό 11-18 Νοεμβρίου, ΕΚΘΕΣΗ, πού περιελάμβανε ἔργα τοῦ διεθνοῦς προγράμματός μας Λόγου καί Τέχνης "ΠΡΟΣΩΠΙΟΝ ΠΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΟΝ", φωτογραφίες καί ἄλλο ὑλικό ἀπό τή ζωή τῆς Ἀκαδημίας. Τήν Ἐκθεση ἐτοίμασε ὁ συνεργάτης τῆς ΟΑΚ Κώστας Ζορμπᾶς, μέ τή βοήθεια τῆς ἐθελόντριας-ὑπεύθυνης τοῦ Γραφείου μας στήν Ἀθήνα Λένας Ἀγγελοπούλου καί τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Τίς ἐκδηλώσεις στήριξαν οἰκονομικά οἱ ὀργανωτές, ὁ ΕΟΤ, ὁ Ὄμιλος Βαρδινογιάννη καί ὁ Γ. Βογιατζάκης, ἐνῶ ἀξιόλογη ὑπῆρξε ἡ συμπαράσταση τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρυματος Ἐρευνῶν καί τῆς Ἐταιρείας ΚΟΔΑΚ (δωρεάν μεγένθυση φωτογραφιῶν).

Πρός ὅλους ἐκφράζεται ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς ΟΑΚ.

Συμμετοχή στήν Ἐνθρόνιση

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου (2.11.1991)

Στήν Ἐνθρόνιση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου τήν Ἀκαδημία ἐκπροσωπήσαμε οἱ Σεβασμιώτατοι Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Εἰρηναῖος (μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας) καί ἐγώ. Εἶχα πάει στήν Πόλη λίγες μέρες νωρίτερα καί κάλυψα κάποιες ἀπό τίς ἀνάγκες τῶν ἔνδοξων ἐκείνων ἡμερῶν. Τήν παραμονή τῆς ἐνθρόνισης συνόδευσα τόν Πατριάρχη σέ μιά αἴθουσα, ὅπου δημοσιογρα-

φικά συνεργεία από Ευρώπη και Αμερική τόν “βασάνιζαν” ποικιλοτρόπως. Κάποια στιγμή ζήτησε διακοπή. Μέ πήρε παράμερα και μου ψιθύρισε: «Καί ὕστερα σοῦ λένε πώς ...δέν ὑπάρχουν βασανιστήρια!»

Διορθόδοξο συνέδριο ἐπί τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος
(5-12.11.1991)

Ὄργανώθηκε μέ πρωτοβουλία τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί μέ Πρόεδρο τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τόν Σεβασμ. Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη. Σεμμετείχαν ἀντιπρόσωποι τῶν Ὄρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μοναχοί καί μοναχές ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος καί ἄλλες Μονές, ἐκπρόσωποι ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί οἰκουμενικῶν Ὄργανισμῶν, εἰδικοί ἐπιστήμονες καί στελέχη τῆς οἰκολογικῆς Ὄργάνωσης World Wide Fund For Nature (WWF) μέ ἐπικεφαλῆς τόν Διεθνή Πρόεδρό της Δούκα τοῦ Ἐδιμβούργου Πρίγκιπα Φίλιππον. Ὄρισμένες συνεδρίες παρακολούθησαν ἐπίσης ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος καί ὄλοι οἱ Ἱεράρχες τῆς Κρήτης, ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν κ.ἄ. Προηγήθηκε δοξολογία στήν Ἱερά Μονή Γωνιάς. Ὁ Φίλιππος ζήτησε στό τέλος μικρή καθυστέρηση ἔναρξης τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου, ἐπειδή ἤθελε νά ἔχει σύντομη συνάντηση μέ τούς Μοναχοῦς. Ὑστερα ἀπό μισή ὥρα περίπου τόν συνόδευσα μέχρι τήν Ἀκαδημία. Σέ ὄλη τή διαδρομή καμάρωνε καί ἐπαινοῦσε τό φυσικό περιβάλλον. Οἱ ἐργασίες τῆς πρώτης ἡμέρας (6.11.), πού ἔγιναν ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παρθενίου, περιελάμβαναν, μεταξύ ἄλλων:

- * Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α' (ἴσως τό πρώτο ἢ πάντως ἕνα ἀπό τά πρώτα Πατριαρχικά Μηνύματά του), καί χαιρετιστήριες προσφωνήσεις. (Σημειῶνω ἐδῶ, ὅτι εἶναι συχνή ἢ διά Μηνυμάτων παρουσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στή ζωή τοῦ Ἰδρύματος).
- * Κήρυξη ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου ἀπό τήν Ὑφυπουργό Ἐξωτερικῶν Βιργινία Τσουδεροῦ, ἡ ὁποία καί δεξιώθηκε τό βράδυ τούς συνέδρους ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.
- * Ἐναρκτήριες ὁμιλίες ἀπό τήν Α.Β.Υ. τόν Πρίγκιπα Φίλιππο («Ἡ φύση τῆς οἰκολογικῆς μας κρίσεως») καί τόν Σεβασμ. Περγάμου Ἰωάννη («Ἡ Ὄρθοδοξία καί ἡ οἰκολογική κρίση»).
- * Ἐπίσημη παρουσίαση τῆς μελέτης «Ἡ Ὄρθοδοξία καί τό οἰκολογικό πρόβλημα».
- * Συζήτηση ἐπί τῶν δύο εἰσηγήσεων.
- * Ἐπίδοση ἀπό τόν Σεβασμ. Εἰρηναῖο ἱεράς εἰκόνας τοῦ Ἀποστ. Φιλίππου στόν Πρίγκιπα Φίλιππο.

- * Ανακοίνωσή μου ότι τό Διοικ. Συμβούλιο τῆς ΟΑΚ ἐνέκρινε πρότασή μου, μέ τήν ὁποία ἰδρύθηκε, ὡς Παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας, τό ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ, προκειμένου νά ἀξιοποιηθεῖ ἡ ἀνεκτίμητης ἐπιστημονικῆς ἀξίας δωρεά ἀπό τόν διαπρεπή Γάλλο Καθηγητή-Βοτανολόγο Jacques Zaffran τῆς μεγάλης Συλλογῆς του Κρητικῶν Βοτάνων, νά δημιουργηθεῖ, ὡς Παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας, τό Μουσεῖο Κρητικῶν Βοτάνων καί νά προβληθεῖ σέ διεθνή οἰκολογικά συνέδρια τοῦ Ἰδρύματος τό οἰκολογικό πνεῦμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
- * Τελετή θεμελιώσεως τῆς νέας πτέρυγας τῆς ΟΑΚ μέ συνεργασία τοῦ Σεβασμ. Εἰρηναίου, τοῦ Πρίγκιπα Φιλίππου καί δική μου καί μέ παρόντες ὅλους τούς συνέδρους.

Οἱ ἐργασίες τοῦ συνεδρίου ὁλοκληρώθηκαν μέ τήν ἐπιψήφιση κειμένου συμπερασμάτων καί προτάσεων πρὸς ὑποβολή στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί δι' αὐτοῦ στίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες.

Οἱ Μητροπολίτες Κισάμου καί Σελίνου, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου καί Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου δεξιώθηκαν τούς συνέδρους στίς ἔδρες τους. Στίς 11. Νοεμβρίου οἱ σύνεδροι ἔλαβαν μέρος στήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ στό Ἡράκλειο καί παρακάθησαν σέ γεῦμα πού παρέθεσε πρὸς τιμὴν τους ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης.

Στίς 11.11.1991 εἶχαμε ἐπίσκεψη τοῦ Πρέσβη τῆς Αὐστραλίας στήν Ἑλλάδα Ε.Α. Edwards. Ἐπισκέψεις Πρέσβων στήν Ἀκαδημία ἦταν καί παραμένει, σέ μειωμένη συχνότητα, ἴσως ἐξ αἰτίας τῆς ἀνθρωποκτόνου πανδημίας, ἕνα σύννηθες γεγονός. Στήν ἐνημέρωσή τους γιά τό ἔργο τοῦ Ἰδρύματος ἔχομε πάντοτε τήν εὐκαιρία, νά μνημονεύουμε καί τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, μέ ἔμφαση κυρίως στή Σχολή τῆς Χάλκης καί σέ τυχόν τρέχοντα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ἢ σέ πρωτεριότητες τοῦ Πατριάρχου, ὅπως π.χ. τά οἰκολογικά.

20.11.1992

Ἐπίσκεψη στήν ΟΑΚ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ καί τῆς συνοδείας αὐτοῦ.
(πρβλ. διάλογοι καταλλαγῆς, Ἄρ. Φύλλου 28, 1992, σ. 220 ἐξ.)

Τό ἀπόγευμα τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 1992 ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ εὐαρεστήθηκε νά ἐπισκεφθεῖ μέ τή συνοδεία του τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, τῆς ὁποίας εἶναι Ἐταῖρος ἀπό τό 1988.

Προηγήθηκε ξενάγησή Του στό Εὐρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητος σά

Στά Νωπήγεια

Νωπήγεια (Παράρτημα τής ΟΑΚ), όπου φύτεψε τήν ΕΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ (ὅπως μετονομάσθηκε ἔκτοτε τό σημεῖο ἐκεῖνο).

Δημοσιεύουμε τά κείμενα τῶν ὁμιλιῶν πού ἔγιναν κατά τό πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου παρατεθέν ἀπὸ τό Ἴδρυμα ἐπίσημο δεῖπνο.

Κύρια σημεῖα τῆς ἀπὸ στήθους προσφωνήσεως τοῦ Προέδρου τῆς ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου κ. Εἰρηναίου.

«Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Σᾶς καλωσορίσαμε ἐδῶ ὡς Μητροπολίτην Φιλαδελφείας καί Ἐταῖρον τῆς Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας. Ἀπόψε Σᾶς χαιρετίζομε καί Σᾶς καλωσορίζομε ὡς Οἰκουμενικόν Πατριάρχην.

Εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ ὅλων καί μάλιστα ἐκείνων πού ἐργάζονται στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία, νά καθόμαστε μέ τήν Παναγιότητά Σας στό ἴδιο τραπέζι καί νά μετέχουμε στό κοινό δεῖπνο.

Ὁ ἀποψινός Ἑσπερινός τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας μᾶς ὑπενθυμίζει τίς ἀφιερώσεις ἀνθρώπων σέ ἔργα τῆς θείας Προνοίας, καί ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία εἶναι ἀφιερωμένη σέ ἓνα μεγάλο σκοπὸ καί ἔχει τεθεῖ στή διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἀπὸ τά φοιτητικά μου χρόνια μέ προβληματίζε ἡ ἀλλοτρίωση μεγάλου μέρους τῆς νεοελληνικῆς διανόησης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καί ἡ ἀνάγκη ἑνὸς διαλόγου μέ αὐτήν. Ἡ δεκαετία τοῦ 50 πρόσθεσε τὴν ἀνάγκη τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου γιὰ τὴν προαγωγή τῆς χριστιανικῆς ἐνότητας. Τέτοιες σκέψεις καί ἀνάγκες ἔδωσαν τὴν ὥθηση γιὰ τὴν ἀνέγερση αὐτοῦ τοῦ Ἰδρύματος σέ οἰκόπεδο πού πρόσφερε ἡ Μονὴ Γωνιάς.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία ἔχει μιὰ πλούσια προσφορά καί ἐμπειρία. Γεννᾶται λοιπὸν τό ἐρώτημα: τί μπορεῖ νά προσφέρει ἀκόμη τό Ἴδρυμα σέ μιὰν ἀνανεωμένη καί συστρατευμένη Ὁρθοδοξία; Ἰδιαίτερα στὶς σχέσεις

μας μέ όμόδοξους βαλκανικούς λαούς; Τό έρώτημα άπευθύνεται καί πρός τήν παρισταμένη άρμοδιά Ύφυπουργό κ. Β. Τσουδερού.

Εϋχομαι νά είναι πολλά τά έτη Σας. Καί νά χρησιμοποιείτε όσο θέλετε αυτό τό Ίδρυμα καί τόν Διευθυντή του, τόν όποίο χρησιμοποιείτε ήδη σέ πάρα πολλά πράγματα.

Προσφώνηση του Γεν. Διευθυντού Αλεξάνδρου Κ. Παπαδερού

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ό Πρόεδρος τής Όρθοδόξου Όκαδημίας Κρήτης, Έπίσκοπος καί πνευματικός μας πατέρας, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου κ. Ειρηναίος έκρινε πρέπον, νά άπευθύνω πρός τή βαθυσέβαστη Παναγιότητά Σας -έξ όνόματος και τών λοιπών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καί τών συνεργατών μου- όλίγα λόγια, συμπληρωματικά τών όσων είπεν εκείνος προηγουμένως. Πρίν προχωρήσω όμως, παρακαλώ νά μου έπιτραπεί, νά έκφράσω τή βαθύτατη συγκίνηση μου γιά τό μοναδικό, νομίζω, γεγονός, ότι άπόψε δέν φιλοξενούμε μόνο τόν Οικουμενικό Πατριάρχη, αλλά φιλοξενούμε καί τόν πατέρα του, τόν κ. Χρήστο, καθώς καί τήν άδελφή του Παναγιωτάτου, τήν κ. Όναστασιάδου καί τόν σύζυγό της. Δέν νομίζω ότι είναι ένα άπό τά συνήθη φαινόμενα τής ανθρώπινης Όστορίας καί τής Έκκλησίας μας, ότι ό Πατριάρχης καί ό πατέρας του μάς δίδουν τή χαρά, νά βρισκόμαστε όλοι μαζί στό ίδιο τραπέζι! Γι' αυτό είμαστε βαθύτατα ευγνώμονες, πιστεύω όλοι καί ευχαριστούμε πολύ.

Καί είναι, βέβαια, έξαιρετικό τό προνόμιο μιās προσλαλιάς πρός τόν σεπτό Προκαθήμενο τής Έκκλησίας μας καί επιπλέον πνευματικό προστάτη καί Έταίρον τής Όρθοδόξου Όκαδημίας, ό όποίος τιμά μεγάλως τό Ίδρυμα μέ τήν έπίσκεψη Του καί έχει, πρώτος καί κατ' έξοχήν αυτός, τό δικαίωμα νά ζητήσει "λόγον περί τής έν ύμίν έλπίδος" (Α Όέτρ., 3.15) καί περί τών όσων, χάριτι Θεού επιδιώκονται καί τελούνται σ' αυτό τό Ίδρυμα τής Έκκλησίας, τό όποίον περιέβαλεν έξ αρχής μέ τήν έμπιστοσύνη του ό πάνσεπτος Οικουμενικός Θρόνος, όλως ιδιαιτέρως δέ καί άδιαλείπτως ή Παναγιότητά Σας. Όστόσο, παρακαλώ ευσεβάστως νά μου έπιτραπεί, νά μήν επιχειρήσω έναν άπολογισμόν άπόψε. Όλλωστε, "εί τις -έκ του Ίδρύματος- παράκλησις έν Χριστώ, εί τι παραμύθιον άγάπης" (Φιλιπ. 2, 1), ίκανό νά πληρώσει μέ χαρά τήν καρδιά Σας, είναι ήδη γνωστό στην Παναγιότητά Σας. Όποδεχόμεθα καί τήν τιμία συνοδεία Σας όμοίως μέ σέβας καί πολλή ευχαριστία, μαζί μέ όλους τούς άλλους, πού είναι κοινωνοί τής αποψινής πνευματικής χαρμονής.

Γνωστό, λέγω, τό έργο του Ίδρύματος καί όμολογημένο άπό Σας τόν ίδιο πολυτρόπως, μάλιστα δέ στους λόγους πού ευαρεστηθήκατε νά μάς άπευ-

θύνετε κατά τήν τελετή τῆς ὑποδοχῆς Σας στή χορεία τῶν Ἑταίρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας τό 1988. Ἄν ἔπρεπε νά Σᾶς ἀναφέρω κάτι ἀπό τίς νεώτερες ἐξελίξεις, αὐτό θά μπορούσε νά περιορισθεῖ σέ τρεῖς μόνον ἐπισημάνσεις:

Πρῶτον, στό γεγονός τῆς ἐπεκτάσεως τῶν κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἀκαδημίας, ὅπως εἶδατε, Παναγιώτατε, τόν θεμέλιο λίθο τῶν ὁποίων ἐθέσαμε πρῖν ἀπό ἕναν ἀκριβῶς χρόνο, παρουσία καί τῆς Ὑφυπουργοῦ κας Β. Τσουδεροῦ, ἡ ὁποία μᾶς εἶχε τιμήσει μέ τή συμμετοχή της στό Διορθόδοξο Συνέδριο πού εἶχε συγκαλέσει τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί, κατ' ἀγαθῆ συγκυρία, βρίσκεται ἀπόψε καί πάλι μαζί μας.

Τό ἔργο πραγματοποιεῖται χάρις στό προσωπικό ἐνδιαφέρον τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς χώρας μας κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη καί μέ τή βοήθεια τῆς Περιφέρειας Κρήτης καί τῆς Νομαρχίας Χανίων. Σχεδιάσθηκε, ἐκτελεῖται καί ἐπιβλέπεται ἀπό ἄξιους ἀνθρώπους, πού κατανοοῦν τή σημασία του.

Ἡ ὀλοκλήρωση τοῦ ἔργου θά διευκολύνει καί τήν καλύτερη ἐκπλήρωση τῆς ἀγαθῆς προθέσεως πού ἐξεφράσατε, Παναγιώτατε, στόν ἐνθρονιστήριο λόγο Σας περί ἐνισχύσεως καί περαιτέρω ἀξιοποιήσεως τῶν Πατριαρχικῶν Ἰδρυμάτων, μεταξύ τῶν ὁποίων εὐαρεστηθήκατε νά κατονομάσετε καί τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία τῆς Κρήτης. Θά ἦταν μεγάλη ἡ χαρά μας, ἐάν θά εἶχατε τή δυνατότητα, νά προεδρεύσετε προσωπικῶς τῆς Γ' Συνάξεως τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀκαδημίας κατά τό ἐπόμενον ἔτος καί νά ἐγκαινιάσετε τίς νέες ἐγκαταστάσεις, τίς ὁποῖες πιστεύω πῶς οἱ τεχνικοί μᾶς δίδουν ἐνώπιόν Σας τήν ὑπόσχεση ἀπόψε, ὅτι θά τίς ἔχουν ὀλοκληρώσει!

Δεύτερον, Σᾶς ἔχει ὑποβληθεῖ, Παναγιώτατε, ἡ ἀπάντηση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας καί τῶν συνεργατῶν στήν ἔκκληση τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου Σας μακαριστοῦ Πατριάρχου Δημητρίου περί συμβολῆς πάντων στήν πρωτοποριακή προσπάθεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιά τήν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ δική μας ἀπάντηση ἦταν ἡ ἴδρυση τοῦ Ἰνστιτούτου Θεολογίας καί Οἰκολογίας γιά τήν προαγωγή τοῦ ὁποίου ἐπικαλούμεθα καί πάλι τή σοφή συμβουλή Σας, τήν εὐχή καί τή συμπαραστάση Σας.

Επιτρέψατε δέ νά Σᾶς γνωρίσω, ἐπ' εὐκαιρία καί ἐν παρενθέσει, ὅτι μέ την ιδιότητα τοῦ Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἰσηγήθηκα καί διδάσκεται ἀπό φέτος τό ἱστορικό πλέον περί τοῦ περιβάλλοντος Πατριαρχικό Μήνυμα τοῦ 1989, τό ὁποῖο συμπεριλάβαμε στή νέα ἔκδοση τοῦ βιβλίου Ἠθικῆς τῆς Γ' Λυκείου. Καί ἀκόμη, ὅτι τά νέα Ἀναλυτικά Προγράμματα τοῦ μαθήματος τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς ἀγωγῆς γιά τή Στοιχειώδη καί Μέση Ἐκπαίδευση, τά ὁποῖα συντάσσουμε αὐτό τόν καιρό στό Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καί Ὀρησκευμάτων, ἐμπεριέχουν καί πλεῖστες

ὅσες ἀναφορές σέ οἰκολογικά προβλήματα, πού μποροῦν νά ἀντιμετωπιθοῦν μόνο μέ τήν ὀρθόδοξη θεώρηση τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου πρός τό φυσικό περιβάλλον του.

Τρίτον, τέλος, ἐτιμήσατε σήμερα, Παναγιώτατε, μέ τήν ἐπίσκεψή Σας στό χώρο, ὅπου ἀνεγείρεται τό Εὐρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας, μέ τήν εὐχή τοῦ Ἐπισκόπου μας, τή μέριμνα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας καί τήν ἐπιστασία τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου, τά μέλη τῆς ὁποίας βρίσκονται ἐπίσης ἀνάμεσά μας ἀπόψε.

Ἐφυτεύσατε μάλιστα ἓνα δέντρο τῆς εὐλογημένης ἐλιάς. Ἐκεῖ, στήν ἀρχή τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Εἰρήνης! Ἔτσι, ἀπό σήμερα καί ἀσφαλῶς γιά ἑκατοντάδες χρόνια, ὁ τόπος αὐτός θά εἶναι πιά γνωστός ὡς ἡ ἐλιά τοῦ Πατριάρχῃ! Καί θά εἶναι αὐτή ἡ ἐλιά τό σύμβολο τοῦ ἐλέους καί τῆς στοργῆς τῆς Ἐκκλησίας πρός τά νιάτα τῆς χώρας μας, τῆς Μεσογείου, τῆς Εὐρώπης καί τοῦ κόσμου ὅλου. Ἀπό πρόπερσιν μέχρι σήμερα ἔχουν φιλοξενηθεῖ στό Κέντρο, σέ μορφή κατασκηνώσεων ἐργασίας μέ διάρκεια τριῶν ἐβδομάδων γιά κάθε ὁμάδα, 408 νέοι καί νέες ἀπό 27 χώρες: Ἀπό τή Σκανδιναυία ὡς τή Συρία καί ἀπό τήν Κολομβία καί τή Βραζιλία ὡς τό Καζακστάν καί τή Γεωργία. Μεταξύ αὐτῶν καί οἱ πρῶτες ὁμάδες φοιτητῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν. Τό Κέντρο φιλοδοξεῖ νά ἀναδειχθεῖ σέ παιδευτήριον Ἑλληνισμοῦ καί Ὀρθοδοξίας. Γιά τήν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ, ἀλλά δυσχερέστατου σκοποῦ ἐπικαλούμεθα ἐπίσης τήν πατρική Σας συναρωγή καί τή συμπαράσταση ὅλων καί μάλιστα τῶν παρισταμένων ἐκπροσώπων τῆς κυβερνήσεως, τῶν Βουλευτῶν μας, Γεν. Γραμματέων καί λοιπῶν ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, πού ἔχουν ἐπιβεβαιώσει, ἄλλωστε, τό ὑπέρ τοῦ Ἰδρύματος ἐνδιαφέρον τους πολυτρόπως. Βλέπετε, Παναγιώτατε, δέν εἴμαστε φειδωλοί ἐδῶ στήν Κρήτη στό νά "διακονούμεστε", γιατί ὁ Ἐπίσκοπός μας μᾶς ἔμαθε πῶς εἶναι καλό πρᾶγμα νά "διακονᾶσαι" (νά ζητιανεύεις) γιά τούς ἄλλους!

Ἄν ἔπρεπε νά ἐπιμείνω περισσότερο στήν Ἐκθεσή μου, δέν θά εἶχα νά προσθέσω ἄλλο τι, Παναγιώτατε, παρά μόνο τήν ἀνεπάρκειά μας σέ σχέση μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἔργου μας, τίς ἀδυναμίες, τίς παραλείψεις, τά λάθη μας. Λάθη, πού θά ἦταν ἀσφαλῶς πολύ περισσότερα καί θά εἶχαν ἴσως προκαλέσει ὀδύνη στήν Ἐκκλησία,

- Ἐάν δέν συνέχιζε νά ἐπισκοπεῖ μέ ἄγρυπνο ἐνδιαφέρον τό Ἰδρυμα ὁ ὁραματιστής καί πρωτεργάτης τόσων καλῶν ἔργων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης καί Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Εἰρηναῖος.

- Ἐάν κατά τά πρῶτα 24 χρόνια τῆς λειτουργίας της ἡ Ἀκαδημία δέν εἶχε τή συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καί μάλιστα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Εὐγενίου καί ἐκείνων ἀπό τούς Ἱεράρχες καί λοιπούς κληρικούς της, πού ἄσκησαν κατά καιρούς καθήκοντα Προέδρου ἢ μέλους

του Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων συλλογικών οργάνων του Ίδρυματος, όπως ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Τιμόθεος, οι Σεβασμιώτατοι Γορτύνης και Άρκαδίας κ. Κύριλλος κατά την έδω ποιμαντορία του, Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου κ. Θεόδωρος και ο προκάτοχός του αείμνηστος Τίτος και ο Λάμπης και Σφακίων κ. Ειρηναίος κατά την περίοδο της ηγουμενίας του στην παρακειμένη Ίερά Μονή Γωνιάς, ο σημερινός Ήγούμενος π. Ίγνάτιος και οι αδελφοί της οποίας συνεχίζουν αυτή την καλή παράδοση. Όπως ιδιαιτέρως όμως επιθυμώ να αναφέρω τις πολύτιμες προς τό Ίδρυμα υπηρεσίες του Σεβασμιωτάτου Κυδωνίας και Άποκορώνου κ. Ειρηναίου απ' αρχής, μάλιστα δέ κατά τα τελευταία έτη με την ιδιότητα του εκπροσώπου της Ίερας Ήπαρχιακής Συνόδου Κρήτης στο Συμβούλιο του Ίδρυματος.

- Έάν δέν είχαν επιδείξει τον ίδιο ζήλο και τά λοιπά κατά καιρούς μέλη του Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων και οι εκάστοτε Νομάρχες Χανίων, ως Αντιπρόεδροι αυτού. Άς επιτράπει μάλιστα να Σας γνωρίσω, Παναγιώτατε, ότι ο σημερινός Νομάρχης κ. Αντώνιος Γρηγοράκης ενήργησε πολύ γρήγορα μόλις πληροφορήθηκε ότι επρόκειτο να επισκεφθείτε τό Εύρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας και έμερίνησε για την πίστρωση της όδοϋ προς τό Κέντρο, ώστε να κάμει άνετότερο τό διάβα Σας. Ός Πρόεδρος της Διοικούσας Ήπιτροπής του Κέντρου εκφράζω θερμές ευχαριστίες προς τον κ. Νομάρχη, εκ μέρους και των λοιπών μελών της Ήπιτροπής, και την έλπίδα ότι θα ολοκληρωθεί σύντομα και μέ ασφαλτόστρωση αυτό τό τμήμα του δρόμου, ο οποίος εξυπηρετεί διαρκώς αυξανόμενες συγκοινωνιακές ανάγκες της περιοχής.

- Έάν ακόμη δέν είχαμε τή συμπαράσταση του κλήρου και του λαού όλόκληρης της Κρήτης, των αρχόντων της νήσου και των Δημοσίων και Δημοτικών Ήπηρεσιών της Άθήνας και της Περιφέρειας, των Άνωτάτων Ήκπαιδευτικών Ήδρυμάτων και πολλών συλλογικών φορέων, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, καθώς και άμέτρητων ανθρώπων στην Ελλάδα και τό έξωτερικό. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και πάντες οι μετέχοντες άποψε στο εύλογημένο τουτο δείπνο. Άς έπιτραπει να μνημονεύσω ιδιαίτερα την παρουσία της κ. Μαρίας Νησιώτη, πού έπλούτισε πρόσφατα τό Ίδρυμα μέ βιβλία και πολύτιμα ένθυμήματα του αειμνήστου συζύγου της Νίκου Νησιώτη, ενός από τους ανθρώπους, πού συνόδευσαν την Άκαδημία στα πρώτα της βήματα.

- Έάν δέν ήταν πλήρης ή άφοσίωση των παλαιότερων και των σημερινών συνεργατών μου και ίώβιος, θα έλεγα, ή ύπομονή των μελών των οικογενειών μας.

- Έάν δέν έστήριζαν ήθικά τό Ίδρυμα διακεκριμένοι κληρικοί και λαϊκοί, πού, ως και Ύμεις, Παναγιώτατε, άποδέχθηκαν να ένταχθούν στη χορεία

τῶν Ἐταίρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας, μεταξύ τῶν ὁποίων θά ἐπιθυμοῦσα νά μνημονεύσω ἀπόψε τόν πρῶτον ἀπό αὐτούς, τόν πολυσέβαστο ἀοίδιμο Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνοσ Μελίτωνα καί τόν σημερινό Πρόεδρο τῆς Κοσμητείας τῶν Ἐταίρων Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γέροντα Ἐφέσου κ. Χρυσόστομον.

Ἵπάρχουν, τέλος, δύο ἀκόμη ἐάν:

- Ἐάν οἱ παραστάσεις τῶν Πατριαρχῶν στή μεγάλη αἴθουσα τοῦ Ἰδρύματος δέν ἀποτελοῦσαν γιά μᾶς καθημερινή ὑπόμνηση τοῦ χρέους, νά παραμεινουμε ἄξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἐπιπλέον δέ

- Ἐάν δέν αἰσθανόμεθα τή σκέπη τῆς Παναγίας, πού, ὡς Μητέρα πάντων -καί ἡμῶν τῶν ἐργαζομένων στόν εὐρύτερο περίβολο τῆς παρακειμένης Μονῆς προσφέρει καταφυγή στίς ὥρες τῶν πειρασμῶν καί τῶν θλίψεῶν μας καί ὡς Ὁδηγήτρια, φωτισμό καί καρτερία στόν ἀγῶνα γιά τή διακονία τοῦ διαλόγου τῆς καταλλαγῆς τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν πρός δόξαν τοῦ πανάγαθου ἐν Τριάδι Θεοῦ καί τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Του.

Πάντων τούτων καί πολλῶν ἄλλων ἔνεκεν ἐκφράζομε πρός τήν Παναγιότητά Σας καί ἐνώπιον Αὐτῆς πρός πάντας τή βαθύτατη εὐγνωμοσύνη μας. Πρός βεβαίωση παρακαλοῦμε, Παναγιώτατε, νά δεχθεῖτε ἐκ μέρους τοῦ Ἰδρύματος ἀπλά δείγματα τῆς βαθύτατης εὐχαριστίας μας:

- Ἐνα ἐργόχειρο γυναικῶν τοῦ νησιοῦ μας, πρός ὑπόμνηση τῆς ἰδιαίτερης μέριμνας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας Κισάμου καί Σελίνου καί τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας γιά τήν προαγωγή τῆς γυναικάς.

- Μιά σύνθεση μετάλλου καί ὑάλου, γιά τόν συμβολισμό τῆς ὁποίας ἐπιτρέψατε, παρακαλῶ, νά προσθέσω δύο λόγια:

Τό μέταλλο εἶναι τεχνούργημα ντόπιου μᾶστορα παραδοσιακῶν ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν. Ὡς βάση τῆς σύνθεσης θά ἐπιθυμοῦσαμε νά Σᾶς θυμίζει ὅτι μπορεῖτε νά βασιζεσθε στήν Κρήτη!

Τό κρύσταλλο, χειροποίητο ἐπίσης, προέρχεται ἀπό τή χώρα τῆς Βοημίας. Ἀπό τήν περιοχή ἐκείνη τῆς Εὐρώπης, ὅπου ἀπέστειλε ὡς Ἱεραποστόλους τοὺς Ἁγίους Κύριλλο καί Μεθόδιο τό ὀρθόδοξο Βυζάντιο τόν καιρό πού τό κυβερνοῦσαν συναλλήλως μιά Ἐκκλησία μέ γρηγοροῦσα ἱεραποστολική συνείδηση καί μιά Πολιτεία, ἱκανή νά ὀραματίζεται καί νά πραγματώνει. Προσφέρουμε στήν Παναγιότητά Σας ἕνα ἀγγεῖο κρυστάλλινο, ἐπειδή γνωρίζουμε πῶς ὁ νοῦς Σας εἶναι διαυγής καί καθαρός ὡσπερ κρύσταλλοσ, ὅπως εἶναι καί ἡ πίστη καί ἡ καρδιά Σας καί ὅτι αὐτά εἶναι κατ' ἐξοχήν χαρίσματα, πού χρειάζεται ἡ Ὁρθοδοξία στή σύγχρονη ἱεραποστολική της πορεία. Χέρια ἐπιδέξια ἔχουν χαράξει πάνω στό κρύσταλλο τό ἔμβλημά Σας καί τήν τιμία Πατριαρχική ἐπιγραφή. Στήν καλλιγραφότατη σύνθεσή της συνυπάρχουν ἡ συνέχεια καί ἡ ἀνανέωση.

Ἡ "έτοιμασία τοῦ Θρόνου", τό ἔμβλημα τῆς Ορθοδόξου Ἀκαδημίας, τέλος, πού ἔχει χαραχθεῖ ἐπίσης στό κρύσταλλο, ἐπισημαίνει τά ἀκράδαντα θεμέλια καί τά ἱερά βιώματα τοῦ δικοῦ Σας Θρόνου: Τό Εὐαγγέλιον τῆς Σωτηρίας. Τήν Τράπεζα τῆς Εὐχαριστίας. Καί μάλιστα τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ πού φέρετε γενναίως σήμερα, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Αγίου Πνεύματος, τοῦ Παρακλητοῦ, ὡς Πατριάρχης τῆς σταυρωμένης Ὁρθοδοξίας καί τοῦ σταυρωμένου Γένους!

Σέ αὐτόν τόν σταυρικό δρόμον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Εκκλησίας καί τόν δικό Σας τιμήθηκε καί ἡ ελαχιστότητά μου νά συμπορεύεται ἤδη ἀπό τήν ἐποχή τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα Α' ὡς ἀπλός στρατιώτης καί νά μετέχει, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, σέ διεκκλησιαστικούς διαλόγους καί Ὀργανισμούς, στούς ὁποίους προσφέρει ἡ Ὁρθοδοξία τή διακονία καί τή μαρτυρία της. Καί εἶναι ἀσφαλῶς αὐτή ἡ πιό κατάλληλη στιγμή, γιά νά ἐκφράσω πρὸς τήν Παναγιότητά Σας καί τήν περί Ὑμᾶς Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τή βαθύτατη εὐγνωσύνη μου, γιά τήν ὅλως ἀχρεωστήτως παρεχόμενη στό πρόσωπό μου ἐμπιστοσύνη Σας. Θά ἦταν δέ παράλειψη, νά μὴ Σᾶς ἀπευθύνω τόν ὀφειλόμενο χαιρετισμό καί μέ τήν ιδιότητα τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, πού διοικεῖ αὐτή τήν περίοδο τό Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν. Ἰδιότητα, πού, παρά τόν interim – χαρακτήρα της, δέν μοῦ στερεῖ τό δικαίωμα, ἀλλ' ἀντίθετα ἐπιβάλλει τό καθήκον, νά ἐξάρω τή μέγιστη σημασία πού ἀποδίδει τό Συμβούλιο στή θετική πάντοτε συμβολή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στίς προσπάθειές του. Καί θά ἤμουν πολύ εὐτυχής, ἂν διεπίστωνά στον τόπο καί στή χώρα μας ἀνάλογη κατανόηση γιά τήν οἰκουμενική μας αὐτή διακονία καί μαρτυρία, πολύ δέ περισσότερο γιά τήν ἀποστολή καί τόν ρόλο τῆς Ὁρθοδοξίας καί μάλιστα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό εὐρωπαϊκό καί τό παγκόσμιο γίνεσθαι. Αὐτό δέν εἶναι, ὡστόσο, λόγος ἀποθάρρυνσης, ἀλλ' ἐπιμονῆς στον ἀγῶνα, πού ὑπαγορεύεται ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί ἀπό τις προκλήσεις καί τίς μοναδικές εὐκαιρίες τοῦ παρόντος καί τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος.

Ἡ ἄλλη, ἐλάχιστη προσφορά μας, ἓνα βιβλίον πού μόλις παραδόθηκε ἀπό τό τυπογραφεῖον. Ἀποτελεῖ συνοπτική ὑπόμνηση τοῦ πλαισίου, μέσα στό ὁποῖον εἶχε γίνει ἡ προηγούμενη ἐπίσκεψή Σας στό Ἴδρυμα. Σᾶς ἐπιδίδεται βαθυσεβάστως, Παναγιώτατε, ὡς εὐχή, νά εἶναι τά ἔτη Σας πολλά καί εὐλογημένα καί νά μᾶς ἔλθετε στήν Κρήτη πολλές ἀκόμη φορές, πάντοτε ἀκμαῖος κατ' ἄμφω!

Καλῶς ἤλθατε. Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ!

Όμιλία τοῦ Πατριάρχου

Ἀντιφώνηση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

Ἐρώτατε ἀδελφέ, ἅγιο Κισάμου καί Σελίνου, Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας Κρήτης, λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἐξοχωτάτη κυρία Ὑπουργέ, κ. Γενικὴ Διευθυντὰ τῆς Ἀκαδημίας, ἀγαπητοὶ συνδαιτημόνες, τέκνα ἐν Κυρῷ ἀγαπητά!

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, ἡ τό ἐόρτιον αὐτό δεῖπνον μετὰ πολλῆς ἀγάπης προσφέρουσα, ὀφείλει τὴν ὑπαρξιν καὶ τὸν ἐκπληκτικὸν δυναμισμόν αὐτῆς εἰς δύο γνησίους Κρήτας, τὴν ὑμετέραν Ἱερότητα, ἅγιο Κισάμου καί Σελίνου κύριε Εἰρηναῖε, καὶ τὴν ὑμετέραν φίλην ἐντιμολογιότητα, ἀγαπητέ Ἄρχον, κύρε Ἀλέξανδρε Παπαδερé.

Ἡ Κρητικὴ ἀνοικτοσύνη καὶ φιλοξενία, τό πνεῦμα τοῦ διαλόγου καὶ τῆς καταλλαγῆς, ἡ διεπιστημονικὴ συνεργασία εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοπικῶν, παγκρητίων καὶ πανελληνίων προβλημάτων, ὁ οἰκουμενικὸς χριστιανικὸς ὀραματισμὸς, ἡ καλυτέρα ὀργάνωσις τῆς ἐνορίας, ἡ ἀξιοποίησις τῶν γυναικῶν εἰς τό ἐκκλησιαστικὸν ἔργον, ἡ προσέγγισις θεολογίας καὶ διανοήσεως καὶ πολλὰ ἄλλα θέματα καὶ προβλήματα δέν θά ἤμποροῦσαν νά εὔρουν καλυτέραν ἔκφρασιν αὐτῆς, ἢν εὔρον εἰς τὰ πολυπληθῆ συνέδρια καὶ τὰς συναυτήσεις, τὰς ὀργανωθείσας ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας. Εἶναι δύσκολον καὶ νά πιστεῦση κανεὶς ἀκόμη, ὅτι εἰς διάστημα μιᾶς μόνον εἰκοσαετίας συνῆλθον

εἰς τόν χώρον τῆς Ἀκαδημίας αὐτῆς χίλια συνέδρια ποικίλου περιεχομένου, ἐάν μή καί περισσότερα. Πρόκειται ὄντως περί ὀργανωτικοῦ ἄθλου, ὀργανωτικοῦ κατορθώματος, ἀξίου παντός ἐπαίνου καί πάσης προβολῆς καί μιμήσεως.

Ἡ εὐρύτης τῶν θεμάτων τῶν συνεδρίων, ἡ ὀργάνωσις τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τό κύριον ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, δεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, μή ταυτιζομένη μετὰ τοῦ κόσμου, ζῆ καί κινεῖται ἐν τῷ κόσμῳ, προβάλλουσα τόν ἰδικόν της σωτήριον λόγον καί προτείνουσα τὰς ἰδικὰς της λύσεις εἰς τὰ πιεστικά καί ἐπείγοντα προβλήματα, τὰ ὁποῖα ταλαιπωροῦν τόν σύγχρονον ἄνθρωπον. Δέν ἀποφεύγει τόν κόσμον ἢ Ἐκκλησία. Ἐάν τό ἔπραττε, θά ἐπρόδιδε τήν σωτήριον ἀποστολήν της. - Ἐπιχειρεῖ νά ἀλλάξῃ, νά μεταμορφώσῃ τόν κόσμον μέσα εἰς τό φῶς τῆς χριστιανικῆς διδαχῆς, τῶν μηνυμάτων καί βωμάτων τῶν Ἁγίων καί τῶν Πατέρων.

Ἐπ' αὐτῆς τῆς γραμμῆς κινεῖται ἡ ὄλη προσπάθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Καί ἐνῶ οἱ καλύτεροι τεχνοκράται θά ἐζήλευον τόν ὀργανωτικόν δυναμισμὸν καί τὰς ἐπιτυχεῖς μεθόδους ἐπικοινωνίας, ἡ ἐπιτυχία αὐτῆ οὐδέποτε ἔθεωρήθη ὡς σκοπὸς τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, ὁ ὁποῖος συνίσταται εἰς τὴν μαρτυρίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς ἐντὸς ἐνὸς κόσμου πολυπράγμονος καί θορυβώδους, ἀπροθύμου καί ἀνικάνου νά ἀκούσῃ τόν λόγον τῆς πίστεως, ὅταν προσφέρεται ἀσυγχρόνιστος καί ὀπισθοδρομικός.

Αἱ βασικαὶ ἀρχαί, αἱ διέπουσαι τὴν δραστηριότητα τῆς Ἀκαδημίας, ἡ ἐπικαιρότης ἐν πρώτοις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καί ὁ ἐκσυγχρονισμὸς αὐτοῦ, μετὰ τοῦ πνεύματος τοῦ διαλόγου καί τῆς καταλλαγῆς, ἀποτελοῦν ἡχώ καί ἐφαρμογὴν τοῦ πνεύματος τοῦ ἐκπεμπομένου μετὰ δυνάμεως ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Φαναρίου, ἰδίᾳ κατὰ τόν παρόντα αἰῶνα. Διὰ τοῦτο ἄνευ δισταγμοῦ τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἔθεσε τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης ὑπὸ τὴν αἰγίδα καί προστασίαν αὐτοῦ, θεωροῦν αὐτὴν ἐπιτελικόν αὐτοῦ ὄργανον εἰς τὴν προώθησιν καί ὑλοποίησιν τοῦ ὁράματος τῆς ἐνότητος καί τῆς καταλλαγῆς. Ἡ ἡμετέρα μετριότης χαίρει ἰδιαίτερος ἐπὶ τῇ προόδῳ τῆς Ἀκαδημίας, διότι, ὡς ἐλέχθη, ἤδη ὡς Μητροπολίτης Φιλαδελφείας συνεδέθη στενότερον μετ' αὐτῆς, συγκαταλεγείς εἰς τό σῶμα τῶν Ἐταίρων αὐτῆς, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ ἰδιαίτεραν τιμὴν δι' ἡμᾶς.

Ἡ πρόοδος αὐτῆ, πέραν τῶν συνεδρίων, ἐκφράζεται διὰ δύο νέων προσαθειῶν, ἡ ὀλοκλήρωσις τῶν ὁποίων θά προσδώσῃ μεγαλυτέραν εὐρύτητα καί καρποφορίαν. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐτοιμαζομένου εἰς ἰδιόκτητον χώρον "Εὐρωμεσογειακοῦ Κέντρου Νεότητος", τό ὁποῖον ἐπεσκεφθῆν σήμερα καί τό ὁποῖον, ὡς Παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας, θά διακονήσῃ τὴν νεότητα τῆς Ἑλλάδος καί θά δευκολύνη τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτῆς μετὰ τῶν νέων τοῦ

υπολοίπου ευρωπαϊκού μεσογειακού χώρου. Ἡ δευτέρα προσπάθεια ἀφορᾷ εἰς τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν ἐδῶ, εἰς τὸν χώρον τῆς Ἀκαδημίας, εἰς θεμελιωθέν καὶ οἰκοδομούμενον κτήριο, ἐπιστημονικοῦ κέντρου Οἰκολογίας, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰς περαιτέρω ἀξιοποίησιν καὶ ὑλοποίησιν τῶν σχετικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως ἤδη μᾶς εἶπεν ὁ κ. Γενικός Διευθυντής, θά μελετῶνται σχετικά προβλήματα ἀπὸ εἰδικούς ἐρευνητές τοῦ Πολυτεχνείου Κρήτης, ἀλλὰ καὶ αἱ δυνατότητες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν ὑπὸ εἰδικῶν θεολόγων μελετητῶν.

Διὰ τῶν λεχθέντων ἐν μικρῷ παρουσιάσαμεν τὸ ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας, διὰ νὰ αἰτολογήσωμεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία ἐδικαίωσε πλήρως τὰς προσδοκίας τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Θυγατρὸς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἣτις πολλαχῶς καὶ ποικιλοτρόπως ὑποβοηθεῖ τὸ ἔργον αὐτῆς διὰ τοῦ Ἱερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης καὶ πεφιλημένου ἀδελφοῦ κυρίου Τιμοθέου καὶ τῶν λοιπῶν Ἱερωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς νήσου.

Ἐπιθυμοῦμεν ἰδιαίτερος νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Κρῆτα Πρωθυπουργὸν τῆς χώρας Ἐξοχώτατον κύριον Κωνσταντῖνον Μητσοτάκην διὰ τὴν προσφερομένην ἐνίσχυσιν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ πρὸς προαγωγήν τοῦ ἔργου αὐτῆς, ὡς καὶ πάντας τοὺς πολυπληθεῖς φίλους καὶ ἀρωγούς αὐτῆς ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἰδιαίτερος δὲ τοὺς παρόντας ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἐνταῦθα. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία, κορυφαῖον πνευματικόν Ἰδρυμα τῆς Κρήτης, μέ διορθόδοξον καὶ διαχριστιανικὴν ἀκτινοβολίαν, ἀξίζει ὄντως πάσης βοηθείας καὶ παντός ἐπαίνου.

Ἡ συμμετοχὴ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὸ δεῖπνον αὐτὸ τῆς ἀβραμιαίας καὶ πατροπαραδότου Κρητικῆς φιλοξενίας καὶ ἀρχοντιᾶς, ἀποτελεῖ εἰκόνα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ πνευματικὸν δεῖπνον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη προσφέρει πλουσιοπαρόχως ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία. Μετὰ πολλῆς ὅθεν χαρᾶς ἐγείρομεν τὸ κύπελλον καὶ εὐχόμεθα ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἐνισχύσεως τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, τῶν ἀρωγῶν καὶ φίλων τῆς Ἀκαδημίας καὶ πάντων τῶν μετεχόντων τῆς τραπέζης ταύτης προσθέντες καὶ τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας δι' ὅσα τιμητικῶς ἐλέχθησαν διὰ τὸ πρόσωπον τῆς ἡμετέρας Μετριότητος καὶ διὰ τὰ πολύτιμα, ὅσον καὶ συμβολικά δῶρα. Ὁ Θεὸς νὰ κρατῆ καὶ νὰ εὐλογῇ τὸν οἶκον τοῦτον.

Στὴ συνέχεια ὁ Πατριάρχης προσέφερε στὸν Γεν. Διευθυντὴ τῆς ΟΑΚ ἀσημένιο δίσκο μέ τὴν ὑπογραφή του καὶ εἶπε σχετικῶς:

"Ἐχομεν καὶ ἡμεῖς ἐν μικρὸν ἐνθύμιον ἀπὸ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, τὸ ὁποῖον προσφέρομεν εἰς τὸν κ. Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Ἰδρύματος εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀποψινῆς ὠραίας συνεστιάσεως καὶ ἐπικοινωνίας καὶ ἀναστροφῆς ὄλων ἡμῶν ἐν τῷ ὄνοματι τοῦ Κυρίου".

Άσημένιος Δίσκος με ύπογραφή τοῦ Πατριάρχου

Μιά ἀναγκαία προσθήκη

Στήν προσφώνησή του ο μακαριστός Εἰρηναῖος εἶπε στόν Πατριάρχη: Νά χρησιμοποιεῖτε ὅσο θέλετε αὐτό τό΄Ιδρυμα καί τόν Διευθυντή του, τόν ὁποῖο χρησιμοποιεῖτε ἤδη σέ πάρα πολλά πράγματα.

Ὑποθέτω ὅτι ὁ ἀναγνώστης θά διερωτηθεῖ, ποιά εἶναι αὐτά τά πάρα πολλά πράγματα. Συνοπτική ἀπάντησή μου:

Ἦδη ὡς Ἀρχιμανδρίτης καί Διευθυντής τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου μέ εἶχε τιμήσει ὁ Βαρθολομαῖος μέ τήν ἀγάπη καί τήν ἐμπιστοσύνη του. Καί ἦταν ἄνετη καί ἀποτελεσματική ἀκόμη καί ἡ τηλεφωνική ἐπικοινωνία μας, μέ κορύφωμα τίς κρίσιμες ἡμέρες τῶν μεγάλων ἐντάσεων πού προκλήθηκαν γιά τήν ἐπιστροφή τοῦ Γερμανίου Εἰρηναίου στήν πρώτη του Μητρόπολη.

Ὅταν μέ τη χάρι τοῦ Θεοῦ ἀναδείχθηκε ἐπαξίως σέ Οἰκουμενικό Πατριάρχη, ἡ ιδιότητα τοῦ Ὑπομνηματογράφου ἐνεργοποιήθηκε ποικιλοτρόπως. Δέν ἐννοῶ μόνο τήν τιμητική ἔνταξή μου στή χορεία συνοδῶν του σέ ἐπίσημες ἐπισκέψεις στό ἐξωτερικό. Ἐννοῶ κυρίως ἄλλες ἀνάγκες, γιά τίς ὁποῖες χρειάστηκε νά συντάξω μυριάδες ἐγγράφων ἢ νά τόν ἀντιπροσωπεύσω σέ διεθνή συνέδρια. Αὐτά καί ἄλλα εἶναι ἐπίσης μέρος τῶν σχέσεων Αὐτοῦ μετά τῆς ΟΑΚ.

Συνέδριο σέ συνεργασία τής ΟΑΚ μέ τό Λύκειο ΚΟΡΑΗΣ Έρακλείου,
στήν ΟΑΚ (1-3.4.1993)

Ό Παναγιώτατος Οίκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος εΐναι παρών
στήν ΟΑΚ καί διά τών ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ αὐτοῦ. Ἀπαντῶντας π.χ. στήν ὑπο-
βολή σεβασμάτων ἐκ μέρους τών μαθητῶν, καθηγητῶν καί λοιπῶν συνέ-
δρων, γράφει, μεταξύ ἄλλων: «Ἀσμένως πληροφορηθέντες ἐκ τοῦ ἀπό τής
κς' λήγοντος μηνός Μαρτίου, ἀριθμ. Πρωτ. 266, γράμματος τής ὑμετέρας
Έλλογιμότητος περί τής διοργανώσεως ὑπό τοῦ Λυκείου ὑμῶν ἐν συνερ-
γασία μετά τής ἀγαπητῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης μαθητικοῦ συνε-
δρίου μέ θέμα "Ἡ ἐνωμένη Εὐρώπη καί ἡ ἐθνική μας ταυτότητα",
προαγόμεθα διά τοῦ παρόντος Πατριαρχικοῦ ἡμῶν Γράμματος, ὅπως εὐλο-
γήσωμεν ἀπό καρδίας τό πνευματικόν γεγονός τοῦτο καί ἅμα συγχαρῶμεν
ὀλοθύμως τούς πρός προετοιμασίαν τοῦ προγράμματος τοῦ Συνεδρίου κο-
πιάσαντας καθηγητάς καί μαθητάς.

Ἡ Εὐρωπαϊκή Κοινότης εΐναι πλέον κοινωνική, οικονομική, πολιτική,
ἀλλά καί πνευματική πραγματικότης, ἡ δέ ὀλοκλήρωσις τής εὐρωπαϊκῆς
ἐνοποιήσεως ἀποτελεΐ σταθμόν καί ἰσχυράν πρόκλησιν οὐχί μόνον διά τούς
εὐρωπαϊκοὺς λαούς, ἀλλά καί διά τήν Ἁγίαν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν.
Ἀποτελεΐ κατ' οὐσίαν τήν ἀναμέτρησιν δύο κόσμων. Ὅντως, ὀφείλομεν
ὅπως, πρωτίστως, θεωρήσωμεν τό θέμα ἐν ἀπολύτῳ συνεπείᾳ πρός τήν
αὐτοσυνειδησίαν ἡμῶν, ἥτοι νά ἀνακαλύψωμεν ἐκ νέου καί ἐπανεκτιμήσω-
μεν τήν ὀρθόδοξον ταυτότητα καί παράδοσιν ἡμῶν". Καί παρακάτω: "Σή-
μερον ἡ Ὁρθοδοξία καλεΐται, ἐντός τής Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, ἐντός τής
ἠνωμένης Εὐρώπης, ὅπως διασώσῃ τήν γνησίαν εὐρωπαϊκῆν ιδέαν· καί συμ-
βάλλῃ εἰς τήν δημιουργίαν αὐτῆς, καταθέτουσα τήν μαρτυρίαν τής παραδό-
σεως αὐτῆς.»

Συνάντησις τής Μικτῆς Ὁμάδας Ἐργασίας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου
Ἐκκλησιῶν καί τής Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας (4-10.6.1994)

Συνῆλθε ἀπό 4 ἕως 10 Ἰουνίου 1994 στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης
ἡ Μικτή Ὁμάδα Ἐργασίας (JOINT WORKING GROUP) τοῦ Παγκοσμίου
Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (ΠΣΕ) καί τής Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἡμε-
ρήσια διάταξις τής συναντήσεως συμπεριελάμβανε ἕνα σύντομο ἀπολογι-
σμό τής κατά τόπους προόδου ἢ καί τυχόν ἀποτυχίας τοῦ οίκουμενικοῦ
διαλόγου, καθώς καί θέματα ἀναφερόμενα στήν ἀπό κοινοῦ ἀντιμετώπισιν
τοῦ προσηλυτισμοῦ, τήν ἀναζήτησιν τρόπων κοινῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας,
τήν προσπάθεια μελέτης τῶν σημερινῶν κοινωνικῶν προκλήσεων καί τήν
ἐμβάθυνσιν σέ προβλήματα κοινωνικῆς καί οικονομικῆς ἠθικῆς. Ὑστερα ἀπό

προτροπή μου, ή 'Ομάδα Έργασίας έγκαινίασε επίσης καί μιά συζήτηση γύρω από τούς πιθανούς τρόπους ενός κοινού, έκ μέρους τών χριστιανών, χαιρετισμού τής ανατέλλουσας ήδη τρίτης χιλιετίας.

Τών έργασιών τής Μικτής Έπιτροπής συμπροήδρευσαν, από ορθοδόξου πλευράς ό Μητροπολίτης Βηρυτού 'Ηλίας καί από ρωμαιοκαθολικής ό 'Επίσκοπος Alan Clark, ένω τήν οργανωτική φροντίδα τής συναντήσεως είχε ό θεολόγος Γεώργιος Λαιμόπουλος, έκτελεστικός Γραμματεός του Γραφείου Διεκκλησιαστικών Σχέσεων του ΠΣΕ.

Στήν παραπάνω συνάντηση, τήν Α.Θ.Π. τόν Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο Α' έξεπροσώπησε ό Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Άποκορώνου Ειρηναίος, ό όποιος καί άνέγνωσε χαιρετιστήριο Πατριαρχικό Μήνυμα.

Άναφερόμενος στήν ήμερήσια διάταξη τής συναντήσεως καί μάλιστα στό θέμα του προσηλυτισμού, ό Οικουμενικός Πατριάρχης στό Μήνυμά του αυτό τόνισε ιδιαίτερα τά έξής:

«... Όφείλομεν νά έπισημάνωμεν πρός πάσαν κατεύθυνσιν ότι τυγχάνει άδιανόητος ή λεγομένη ιεραποστολική δραστηριότης εις χώρους ένθα από αιώνων έχει κηρυχθή τό Εύαγγέλιον του Χριστου καί ύπάρχουσιν ώργανωμένα Έκκλησίαί, πολύ δέ περισσότερο όταν γίγνηται έκμετάλλευσις υπό χριστιανών αδελφών τής δεινής οικονομικής καταστάσεως καί άνεχειας όλοκλήρων πληθυσμών διά τής προσφοράς ανθρωπιστικής βοήθειας πρός έξαγοράν συνειδήσεων· καί φρονοϋμεν ότι έν τή οικουμενιστική έποχή τής σήμερον, καθ' ήν διεξάγονται πολυμερείς καί διμερείς θεολογικοί διάλογοι μεταξύ αδελφών Χριστιανικών Έκκλησιών καί Όμολγιών καί επί μέρους οργανισμών, ό διενεργούμενος μεταξύ χριστιανών προσηλυτισμός υπό οίονδητι πρόσχημα, προσβάλλει καιρίως ουχί μόνον τήν ανθρωπίνην αξιοπρέπειαν...». Κατέληξε ευχόμενος όπως: «...τά πορίσματα τής συναντήσεως ύμών ταύτης συντελέσουν εις τήν υπέρβασιν τών σημειουμένων έν τισι δυσκολιών, ως έκ κινήσεων διαφόρων αδελφών χριστιανών έν χώραις τής Κεντρικής καί τής Άνατολικής Ευρώπης εις βάρος αδελφών αυτών».

Κατά τή διάρκεια τής παραμονής τους στήν Κρήτη οί σύνοεδροι έπισκέφθηκαν τήν Ι. Μητρόπολη Κισάμου καί Σελίνου, περιήλθαν τό άνεγειρόμενο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητος καί ένημερώθηκαν για τίς ποικίλες δραστηριότητες καί προοπτικές τής Όρθοδόξου Άκαδημίας Κρήτης.

Γιά ένα κόσμο χωρίς πολέμους (29./6-6./7.1994)

Τά προβλήματα τών νέων μας καί ή Όρθόδοξη Άγωγή στή Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση (3.-5.11.1994)

Όμιλή στήν Άποκάλυψη (11-12.3.1995)

Ἀπό τό Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου: «...Μετά πολλῆς χαρᾶς γενόμενοι κάτοχοι τοῦ ἀπό ἰ' Φεβρουαρίου ἐ.ξ. γράμματος ὑμῶν, δι' οὗ ὑποβάλλετε ἐκτενῶς τάς ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ὑφ' ὑμᾶς Ἀκαδημίας ληφθεῖσας ἀποφάσεις σχετικῶς πρός τούς τρόπους, καθ' οὓς τό εὐλογημένον ὑμῶν καθίδρυμα, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, θέλει κατά τρόπον οὐσιαστικόν συμβάλει εἰς τούς ἐορτασμούς καί τήν ἔξαρσιν τοῦ ὑπό τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας κηρυχθέντος ὡς ἔτους Ἀποκαλύψεως τρέχοντος τούτου τοῦ ἔτους, ἐπιθυμοῦμεν ἵνα εὐχαριστήσωμεν πᾶσιν ὑμῖν καί συγχαρῶμεν ἐπί ταῖς τοιαύταις ὄντως ἀξιεπαίνοις ἀποφάσεσι καί πρωτοβουλίας ὑμῶν.

Εἰδικώτερον συγκινηθέντες ἐκ τοῦ καταλλήλως προετοιμασθέντος ἤδη καί μέλλοντος ἵνα πραγματοποιηθῆ κατά τήν προσεχῆ Κυριακῆν τῆς Ὁρθοδοξίας Συνεδρίου, μέ ἐπίκεντρον τήν Ἀποκάλυψιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, προαγομέθα ἵνα ἀπευθύνωμεν διά τῶνδε τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν εὐχητικῶν Γραμμάτων θερμόν ἐπί τούτῳ συγχαρητήριον χαιρετισμόν.

Πρός τούτοις, ἐκφράζομεν ὀλόθυμον τήν ἀπό τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας εὐχήν, ὅπως τά μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας προγραμματισθέντα ἐν τοῖς ἐπί μέρους τοῦ Συνεδρίου τούτου οὐχί μόνον στεφθῶσιν ὑπό ἄκρας ἐπιτυχίας κατά τήν διαξαγωγήν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, ἀλλά καί ἔχωσιν ἐφεξῆς βαθεῖαν καί ἐπί μακρόν συνεχιζομένην τήν πνευματικὴν ἐπίδρασιν ἐπί τόν καθόλου πολιτιστικόν βίον τῆς Χώρας, τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, αἱ ἀναλόγου φύσεως ὑποχρεώσεις πρός τήν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσησιν, ἧς μέλος ἀποτελεῖ αὕτη, ἀλλά καί τόν κόσμον εὐρύτερον, τυγχάνουσιν ἀνάλογοι τοῦ πλουσιωτάτου αὐτῆς θύραθεν καί χριστιανικοῦ παρελθόντος».

Σημείωσις: Ἐνα παράδειγμα παρατεινομένης πνευματικῆς ἐπιδράσεως εἶναι τό ΟΡΑΤΟΡΙΟΝ: ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ.

Ἐγκαίνια τοῦ Νέου Συνεδριακοῦ Κέντρου (12.11.1995)

Μέ τῆ χάρη τοῦ Θεοῦ πραγματοποιήθηκε τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, 12ης Νοεμβρίου, ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων τοῦ νέου Συνεδριακοῦ Κέντρου τῆς ΟΑΚ.

Μετά τῆ λήξη τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων στό Ἡράκλειο γιά τῆ συμπλήρωση 100 ἐτῶν ἀπό τα ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α', τά μέλη τῆς Συνοδείας του (Σεβασμ. Μητροπολίτες Πριγκηποννήσων Συμεῶν, Δέρκων Κωνσταντίνος, Σελευκείας Κύριλλος, Φιλαδελφείας Μελίτων, ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος Εἰρηναῖος, ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Χρυσόστομος, ὁ Ἱερολ. Διάκονος Μισαήλ Ἰωάννου, οἱ Ἐντιμολ. Ἀριστείδης

Τελετή

Πανώτης, Ίωάννης Παπαμιχαλάκης, Νικόλαος Μαγγίνας καί οί Κλητήρες Δημήτριος Καραγιώργος καί Χρήστος Τριανταφυλλίδης), ὁ Μακαριώτατος Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς Παρθένιος Γ' καί ἄλλα πρόσωπα ἔφθασαν στό ἀεροδρόμιο Χανίων, ὅπου ἔγινε ἐπίσημη ὑποδοχή μέ τή φροντίδα τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτη Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου Εἰρηναίου. Στό ἀεροδρόμιο τοῦ Μάλεμε, ὅπου ἔφθασαν οἱ Πατριάρχες μέ ἐλικόπτερο, γιά τό ὁποῖον εἶχε μεριμνήσει ἡ Νομαρχία Χανίων, τούς ὑποδεχθήκαμε ὁ Πρόεδρος καί ὁ Γεν. Διευθυντής τῆς ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος καί ὁ γράφων.

Τό νέο ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ τῆς ΟΑΚ εἶχε ὑπερπληρωθεῖ μέ περίπου 1000 πρόσωπα, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦταν ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος καί Ἀρχιερεῖς τῆς Κρήτης καί ἄλλων Ἐπαρχιῶν, ὁ Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, ὁ Ὑπουργός Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων Γεώργιος Παπανδρέου, ὁ Ὑφυπουργός Ἐμμ. Σκουλάκης, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Νικήτας Βενιζέλος, Βουλευτές, ὁ Περιφερειάρχης Κρήτης, Νομάρχες, Περιφερειακοί Διευθυντές καί Δήμαρχοι τῆς Κρήτης καί ἄλλοι ἐκπρόσωποι ὄλων τῶν Ἀρχῶν καί πολλοί Ἱερεῖς.

Τήν τελετή παρακολούθησαν τηλεοπτικά μέσα σέ διάφορους χώρους τοῦ Ἰδρύματος (ὑπῆρχε ζωντανή ἀναμετάδοση ἀπό τόν τηλεοπτικό Σταθμό "ΚΥΔΩΝ" καί ραδιοφωνική ἀπό τόν Σταθμό τῆς ΕΡΤ καί τόν Σταθμό "ΜΑΡΤΥΡΙΑ"). Τά μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ΟΑΚ εἶχαν καταλάβει τήν πρὸς τοῦτο ὀρισμένη θέση.

Τό πρόγραμμα τῆς τελετῆς εἶχε ὡς ἐξῆς:

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης τελεῖ τήν ἱερά ἀκολουθία τοῦ ΑΓΙΑΣΜΟΥ, βοηθούμενος ἀπό τόν Μ. Πρωτοσύγκελλο καί τόν Μ. Ἀρχιδιάκονο τοῦ Πατριαρχείου. Ψάλλει χορός μαθητῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης.

Καλωσόρισμα - Εὐχαριστίες:

Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΟΑΚ.

- Τό νέον οἰκοδόμημα: Χαρακτηριστικά καί ἀποστολή του. Ἀλέξ. Παπαδερὸς, Γεν. Διευθυντής τῆς ΟΑΚ.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ:

- Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, τέως Πρωθυπουργός, Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ν.Δ.
- Γεώργιος Ἀνωμερίτης, Ἀναπληρωτῆς Ὑπουργός Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως.

Τελετή άγιασμού

Όμιλία Πατριάρχου

- Σεβασμ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως Διονύσιος, εκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
- Μακαρ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Παρθένιος.
- Καθηγητής F. Calogero, Γεν. Γραμματέας τῆς Pugwash, ὡς εκπρόσωπος αὐτῆς καί τοῦ Προέδρου τῆς J. Rotblat, πού ἔλαβαν τό Βραβεῖο Nobel τῆς εἰρήνης γιά τό 1995 (μεταφράζει ὁ Πυρηνικός Φυσικός του ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ Ἀντώνης Βεργανελάκης). Ὁ F. Calogero ἀπονέμει στήν ΟΑΚ τό Χρυσό Μετάλλιο τῆς Ὄργάνωσης (τό παραλαμβάνει ὁ Σεβασμ. Εἰρηναῖος).

Στό σημεῖο αὐτό ἡ Χορωδία Ἱεροσαλτῶν Χανίων "ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ὁ ΚΡΗΣ" ἀποδίδει μέρη τοῦ Ὁρατορίου "ὬΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ" (στίχοι Ἄλεξ. Παπαδερῶ, μουσική Γ. Χατζηθεοδώρου).

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐκφωνεῖ τόν πανηγυρικό λόγον τῆς ἑορτῆς μέ θέμα: Ἡ Ὁρθοδοξία ἐν διαλόγῳ.

Στή συνέχεια ἐπιδίδει Εὐεργετήρια Πατριαρχικά Γράμματα καί εἰδικό Μετάλλιο στούς Δημ. Νικηφοράκη (Ὁδηγό τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Σεβασμ. Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναίου), Δημ. Παπαδερῶ (τέως Ὁδηγός, Φύλακα καί Συντηρητή τῆς ΟΑΚ), Κυριακή Φουράκη (τέως Γραμματέα τοῦ Σεβασμιωτάτου Εἰρηναίου καί νῦν Τηλεφωνήτρια τῆς ΟΑΚ) καί Ἑλένη Χριστοδουλάκη (Οἰκονόμο - Ταμία τῆς ΟΑΚ) ὡς ἀναγνώριση τῆς μακρᾶς διακονίας τους στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία καί τήν Ἐκκλησία γενικότερα. Ὁ Πατριάρχης ἐπέδωσε ἐπίσης τά πτυχία στούς ἀποφοίτους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης τοῦ ἔτους 1995).

Ἡ τελετή ἔκλεισε μέ τόν Πολυχρονισμό τοῦ Πατριάρχου.

Ἀκολούθησε δεξίωση γιά ὄλους τους παρόντες καί δεῖπνον πρός τιμήν τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου, τόν ὁποῖον προσφώνησε ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου τῆς ΟΑΚ ἡ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ Νομάρχης Χανίων Ἀλέκα Μαρκογιαννάκη καί ἀνταπάντησε ὁ Πατριάρχης.

Ἡ Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία προσέφερε ἀναμνηστικά δῶρα στούς ἐπισήμους καλεσμένους της.

Τήν ἐπομένη, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τελέσθηκε στό Παρεκκλήσι τῆς ΟΑΚ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καί ὁ Παναγιώτατος μέ τή συνοδεία του ἀναχώρησαν γιά τήν Πόλη, παίρνοντας μαζί τους τή βαθύτατη εὐγνωμοσύνη μας.⁴

⁴ Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερῶς ΠΙΣΤΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΖΩΗ Ἡ Ὁρθοδοξία σέ διάλογο.

Τραπεζαρία

Σέλινο

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΤΑ ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΣΕΛΙΝΟ
ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΕΛΕΓΧΕΙ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑ ΤΟ ΠΑΡΟΝ

Ἐκτός ἀπό τήν πρόταση γιά τή Γαῦδο, ἡ ΟΑΚ πρότεινε ἐπίσκεψη στά Λευκά Ὅρη καί στό Ἀνατολικό Σέλινο καί ὡς δῶρο καλλιτεχνική μετατροπή κλάδου ἐλιάς σέ Ποιμαντορική Ράβδο. Παραθέτουμε μέρος τῆς Ὀμιλίας τοῦ Παναγιωτάτου στόν Καμπανό, ἔδρα τότε τοῦ Δήμου Ἀνατολικοῦ Σελίνου. Στό περιοδικό τῆς ΟΑΚ (Φύλλο 65/2002) δημοσιεύσαμε μέρος τῆς ὀμιλίας αὐτοῦ, ἀπό τό ὁποῖον ἐπιλέξαμε τό ἀπόσπασμα πού ἀκολουθεῖ.

Μεγάλα καί θαυμαστά ἐπέτρεψεν ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νά ἀτενίσωμεν καί νά βιώσωμεν σήμερον. Τό μεγαλεῖον τῶν Λευκῶν Ὁρέων καί τήν εὐγένειαν τῶν λευκῶν, ἀγνῶν αἰσθημάτων τῶν Ἀρχόντων καί τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς, διά τῆς ὁποίας διήλθομεν. Διά τοῦτο καί αὐθορμητῶς ἀνακράζει μετὰ τοῦ Ψαλμωδοῦ ἡ ψυχὴ ἡμῶν:

«Ὡς ἐμεγαλύνθη τά ἔργα Σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας»! (Ψαλμ. 103).

Εὐχαριστοῦμεν, Ὅσιολογιώτατε Πρωτοσύγκελλε, διά τὰς εὐλαβεῖς καί ἐγκαρδίους προσήσεις ὑμῶν, ἔτι δέ καί διά τό ἀναγνωσθέν χαιρετιστήριον Μήνυμα τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ ἡμῖν ἀδελφοῦ ἐν Χριστῷ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κισιάμου καί Σελίνου κυρίου Εἰρηναίου. Μεγάλῃ θά ἦτο ἡ χαρὰ ἡμῶν καί ὄλων σας ἀσφαλῶς, ἐάν εὐρίσκετο τήν στιγμὴν αὐτὴν μεθ' ἡμῶν ὁ γέρον Ἐπίσκοπος, ὁ σοφός, ὁ ἀκάματος ἐπὶ ἔτη πολλά, ὅσοαύτην πρωτοπόρον, δυναμικὴν καί ἀποτελεσματικὴν διακονίαν προσφέρας εἰς τήν λαχοῦσαν αὐτῷ θεόσωστον Ἐπαρχίαν, εἰς τήν Κρήτην καί τήν Ἑλλάδα ὅλην, εἰς τό καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, εἰς τήν Οἰκουμένην. Προτρεπόμεθα, ὅπως διαβιβάσητε τὰς εὐχὰς ἡμῶν ὑπὲρ ταχείας ἀποκαταστάσεως τῆς υἰγείας καί συνεχίσεως τῆς προσφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί τόν τόπον.

Εὐχαριστοῦμεν, κύριε Δημήτριε Μπασιά, Ἐντιμότητα Δήμαρχε τοῦ Ἀνατολικοῦ Σελίνου, διά τήν συμβολήν ὑμῶν καί τῶν συνεργῶν ὑμῶν εἰς τήν λαμπρόν καί ἐγκάρδιον αὐτὴν ὑποδοχήν. Διά τοῦ γλαφυροῦ καί ἐμπεριστατωμένου λόγου σας ἐθέσατε ἐνώπιον ἡμῶν συνοπτικῶς, πλήν ἐναργῶς, τήν εἰκόνα τῆς Ἐπαρχίας Σελίνου.

Γνωρίζομεν πλέον ὅποιων Ἁγίων συμπολίτης, ὅποιων ἡρώων συναγωνιστής, ὅποιων μαρτύρων, γυναικῶν καί ἀνδρῶν καί παιδιῶν ἀκόμη θαυμαστής, ὅποιων μεγαλουργημάτων, ἀλλά καί δικαίων προσδοκιῶν μέτοχος καθίσταται ὁ Πατριάρχης διά τῆς ἀναγορεύσεως αὐτοῦ εἰς Ἐπίτιμον Δημότην Ἀνατολικοῦ Σελίνου. Εὐφροσύνως ἀποδεχόμενοι τήν τιμὴν, ἐγκαρδίους ἐκφράζομεν εὐχαριστίας...

Λυπούμεθα διότι ὁ πιεστικός χρόνος δέν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς αὐτήν τήν φοράν, νά ἰκανοποιήσωμεν ἐνδόμυχον πόθον ἀνέτου ἐπισκέψεως ὀλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας. Νά ἀποτίσωμεν ὀφειλόμενον φόρον τιμῆς εἰς τήν Κάντανον... Νά ὑποκλιθῶμεν εἰς τήν Παλαιόχωραν ἐνώπιον τῶν ὀμαδικῶς ἐκτελεσθέντων... Νά προσκυνήσωμεν εἰς τόν τόπον ἀσκήσεως τῶν 98 Ἁγίων Πατέρων, οἵτινες ἀποτελοῦν ἀνεκτίμητον Πνευματικόν θησαυρόν τοῦ Σελίνου. Νά κατηγορήσωμεν ὀλίγον ἀπό κοινοῦ καί νά ἴδωμεν, «Τί ἔν τὸ κακό πού γίνεται στή μπάντα τοῦ Σελίνου, Λιβαδο-Κουστογέρακο καί στή Μονή ἀπό πέρα;», εἰς τόν ἰδικόν σας τόπον, Ἐντιμότητα κύριε Δήμαρχε Ἀνατολικοῦ Σελίνου, τόπον καταγωγῆς καί ἄλλων προσφιλῶν ἡμῖν προσώπων...

Εὐχαριστοῦμεν ἐπιπλέον, κύριε Δήμαρχε, διὰ τὸ πρωτότυπον δῶρον σας [Ποιμαντορική Ράβδος μέ χαρακτηριστικά τοῦ τόπου]. Εἶναι τμήμα τοῦ γοητευτικοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, βλαστός ἐλπίδος... Εἶναι ἀκόμη δῶρον ἐπικαίρου καί προσήκοντος συμβολισμοῦ. Εἶναι καλόν διὰ τὸ ποίμνιον τῆς Ἐκκλησίας, νά γνωρίζη καί νά ἀναγνωρίζη τή σημασίαν, τήν ἰσχύν, τήν πνευματικὴν εὐεργεσίαν τῆς καλῶς καί ἐπικαίρως χρησιμοποιουμένης Ποιμαντορικῆς Ράβδου. Εἶναι ὁμως λίαν σημαντικόν ἐπίσης, νά λαμβάνουν οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας Ράβδον ἀπό τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ καί τῶν αἰρετῶν, ἦτοι τῶν ἐκλεκτῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. Διότι τότε ἡ Ράβδος καθίσταται βακτηρία, στηριγμός εἰς τὸ ἔργον καί τήν ἀποστολήν ἡμῶν.

Ἔχομεν συνείδησιν τοῦ γεγονότος, ὅτι εὕρισκόμεθα πράγματι εἰς περιοχὴν πατρογονικῆς δόξης, βυζαντινῆς κληρονομιάς, ἀλλὰ καί διαχρονικοῦ, μάλιστα δέ καί σχετικῶς προσφάτου μαρτυρίου. Οὔτε αὐτονόητον εἶναι, οὔτε ἀδιάφορον, ἀλλ' ἀντιθέτως πηγὴ προβληματισμοῦ τὸ γεγονός, ὅτι εἰς μίαν τόσον περιορισμένην καί κατὰ μέγαν ποσοστὸν βραχῶδη περιοχὴν ἤκμασαν κατὰ τήν ἀρχαιότητα καί μεταγενεστέρως πολυάνθρωποι καί ἰσχυραί, αὐτόνομοι πόλεις ὡς ἡ Ἐλυρος, ἡ Λισσός, ἡ Ποικίλασος, ἡ Συῖα, ἡ Ὑρτακίνα.

Τὸ παρελθόν ἐλέγχει καί ἐρωτᾷ τὸ παρόν: διατί καί πρὸς τί ἡ Ἐρήμωσις; Ἐξηγεῖται μόνον ἐκ τῶν καταστροφῶν τῆς κατοχικῆς περιόδου; Γίνεται ἀποδεκτὴ ὡς ἀναπόδραστος ἀναγκαιότης;

Παλαιότερον, ἀλλὰ καί κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἡ περιοχὴ αὐτὴ, παρά τὰ πενιχρότατα μέσα, τὰς καταστροφὰς καί τὰς κακουχίας, ἀνέδειξεν σεβασμίους λειτουργοὺς τοῦ Θυσιαστηρίου, πολυτέκνους καί καλλιτέκνους οἰκογενειάρχας, γενναίους μαχητὰς τῆς Ἀντιστάσεως, Ἰκανοὺς ἐπιχειρηματίας, διακεκριμένους ἐργάτας τῶν Γραμμῶν καί τῶν Τεχνῶν, ἐν οἷς καί συνεργάτας ἡμῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ ποιᾶς περιοχᾶς καί συνθήκας θά προέλθουν οἱ αὐριανοὶ φορεῖς τῆς προόδου, ἀν συνεχισθῇ ἡ ἐρήμωσις τῆς ἀνθρωποτρόφου ἑλληνικῆς ὑπαίθρου; Ἐπισημαίνομεν ταῦτα πατρικῶς καί προτρεπτικῶς, πρωτίστως πρὸς ὑμᾶς,

τούς διαχειριζομένους τά κοινά. Ὅχι ἐπειδή τά ἀγνοεῖτε ἢ τά ὑποτιμᾶτε. Ἄλλ' ἐπειδή ἐκφράζουν κοινόν πόνον τοῦ Ἐπισκόπου σας καί ἡμῶν, καθώς καί ὄσων προβληματίζονται σοβαρῶς καί ὑπευθύνως διά τό μέλλον τῆς Κρήτης καί τοῦ Γένους ἡμῶν...

(Ἀπόσπασμα ἀπό τήν ὁμιλία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στόν Καμπανό, 17. Ἰουνίου. Τό πλήρες κείμενο καί λοιπές προσφωνήσεις στήν περιοχή τῆς Ι. Μητροπόλεώς μας Κισάμου καί Σέλινου βλπ. στό Περιοδικόν αὐτῆς ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ).

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΤΗ ΓΑΥΔΟ

Στό ἐνημερωτικό δελτίο τῆς ΟΑΚ

διάλογοι καταλλαγῆς, ἀριθμ. φύλλου 65, διαβάζουμε:

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΣΤΗ ΓΑΥΔΟ

Κατά τήν ἡμερίδα τῆς Περιφέρειας Κρήτης γιά τή Γαῦδο (11.02.2000) εἶχα προτείνει νά δημιουργηθεῖ στό νησί ἓνα μνημειακό στοιχεῖο, πού νά ὑπενθυμίζει τή διέλευση τοῦ Ἁπ. Παύλου. Ὅταν ἀνακοινώθηκε ὅτι ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπρόκειτο νά ἔλθει στήν Κρήτη τόν Σεπτέμβριο τοῦ 2001, οἱ ὑπεύθυνοι γιά τήν προπαρασκευή τοῦ ταξιδίου του υἰοθέτησαν τή σκέψη μου αὐτή νά προταθεῖ στόν Παναγιώτατον ἡ τοποθέτηση ἀναθηματικῆς στήλης στή Γαῦδο. Αὐτό καί ἔγινε. Καί ἀνατέθηκε σέ μένα ἡ σχετική ἐπιμέλεια. Συνέταξα λοιπόν τό παρακάτω κείμενο, ἐπέλεξα τά διακοσμητικά στοιχεῖα καί μέ βάση τή σχετική διήγηση τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (27,13 ἐξ.), ἔδωσα ὁδηγίες στό Ἄγιογραφεῖο τῆς ΟΑΚ, στό ὁποῖον σχεδιάσθηκε ἀπό τήν Κωνσταντίνα Στεφανάκη ἡ παράσταση τοῦ πλοίου σέ τρικυμία μέ τόν Ἀπόστολο Παῦλο δέσμιον καί προσευχόμενον. Ὁ Ναύσταθμος Κρήτης ἀνέλαβε πρόθυμα τήν ἐτοιμασία τῆς ὀρυχάλκινης στήλης στό Χυτήριό του, δωρεάν! Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου Εἰρηναῖος ἐκάλυψε τή δαπάνη τῶν γραμμάτων, πού χρειάσθηκαν στό Χυτήριον. Μέ φροντίδα τῆς ΟΑΚ ἡ στήλη μεταφέρθηκε στή Γαῦδο καί τοποθετήθηκε προσωρινά. Στό μεταξύ μεσολάβησαν τά γεγονότα τῆς 11^{ης} Σεπτεμβρίου στή Ν. Ὑόρκη. Τό ταξίδι τοῦ Πατριάρχου ἀναβλήθηκε. Μετά τήν ὀριστικοποίηση τῆς ἐπίσκεψης στό νησί ἔγιναν οἱ ἀναγκαῖες συνεννοήσεις μέ τήν οἰκεία Μητρόπολη καί τόν ἐφημέριον Γαύδου Ἐμμ. Μπικογιαννάκη, ὁ ὁποῖος ἐφρόντισε γιά τή μεταφορά καί τοποθέτηση τῆς βαριάς στήλης στόν ναό τοῦ Ἁγ. Παύλου, ὅπου τήν ἀποκάλυψε ὁ Παναγιώτατος (19. Ἰουνίου 2002) ὕστερα ἀπό ἐκκλησιαστική ἀκολουθία. Προηγουμένως εἶχε γίνει στή στήλη διόρθωση τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐπισκέψεως. Ἡ μεταφορά μας ἀπό τά Χανιά στή Γαῦδο καί ἡ ἐπιστροφή αὐθημερόν

ἔγινε μέ ἐλικόπτερο. Στό νησί ὑποδέχθηκαν τόν Παναγιώτατον ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Μητροπόλεως Κισάμου καί Σελίνου Ἀρχιμανδρίτης Ἀμφιλόχιος, ὁ ἐφημέριος Γαύδου Ἐμμ. Μπικογιαννάκης, ὁ Κοινοτάρχης καί κάτοικοι.

Στή στήλη ὑπάρχει μέ ἀνάγλυφα γράμματα τό ἀκόλουθο κείμενο:

ΕΥΛΟΓΙΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΥΠΟΠΝΕΥΣΑΝΤΟΣ ΔΕ ΝΟΤΟΥ...
ΑΡΑΝΤΕΣ ΑΣΣΟΝ ΠΑΡΕΛΕΓΟΝΤΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ...
ΝΗΣΙΟΝ ΔΕ ΤΙ ΥΠΟΔΡΑΜΟΝΤΕΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΚΛΑΥΔΗ
ΜΟΛΙΣ ΙΣΧΥΣΑΜΕΝ ΠΕΡΙΚΡΑΤΕΙΣ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΤΗΣ ΣΚΑΦΗΣ
ΗΝ
ΑΡΑΝΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΑΙΣ ΕΧΡΩΝΤΟ ΥΠΟΖΩΝΥΝΤΕΣ ΤΟ
ΠΛΟΙΟΝ
(ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ 27, 13 -17)
ΤΗΝΔΕ ΤΗΝ ΣΤΗΛΗΝ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΩΣ ΕΚΟΜΙΣΑΜΕΝ ΕΝ-
ΤΑΥΘΑ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΙΟΥΝΙΟΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2002
ΕΙΣ ΥΠΟΜΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΠΛΟΥ ΤΗΣ ΚΛΑΥΔΗΣ (ΓΑΥΔΟΥ)
ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣ ΕΥΛΟΓΙΑΝ ΤΩΝ ΕΝ
ΑΥΤΗ ΟΙΚΟΥΝΤΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΥΝΤΩΝ

THIS STELE HAS BEEN OFFERED TO GAVDOS BY HIS ALL HO-
LINESS THE ECUMENICAL PATRIARCH OF CONSTANTINO-
PLE BARTHOLOMAIOS
AS A COMMEMORATION OF APOSTEL PAUL'S PASS UNDER
THE LEE
OF GAVDOS AND AS A BLESSING TO ITS INHABITANTS
AND VISITORS JUNE 2002.

+ Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

(Στό ἐνδιάμεσο τοῦ κειμένου ὑπάρχει παράσταση τοῦ πλοίου)

Ἀπό τό διαδύκτιο προσθέτω τά ἀκόλουθα:

Ἐμφανῶς συγκινημένος ἀπό τήν ἐπίσκεψή του στό νησί, ὁ κ. Βαρθολομαῖος χαρακτήρισε τούς ἀκρίτες στολῖδια τῶν μικρῶν νησιῶν καί δώρισε στόν ἱερέα Ἐμμανουήλ Μπικογιαννάκη μιά καντίλα καί ἓνα σταυρό.

«Ἡ ἡμετέρα παρουσία ἔχει τόν χαρακτήρα τῆς ὑπομνήσεως ὅτι εἰς τήν καρδίαν ἡμῶν εἴσθε ἐγγεγραμμένοι καί ὑμεῖς οἱ ὀλίγοι μέν ἀριθμητικῶς, οἱ φυλάσσοντες ὁμως ἀμετακινήτως τήν πατρογονικήν γῆν, σεβόμενοι τήν αἰωνόβιον ἱστορίαν καί τόν ὑπέροχον ἀπό πλευρᾶς οἰκολογίας τόπον τοῦτον» τόνισε –μεταξύ ἄλλων– στήν ὁμιλία του ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Γαῦδος

«Νοιώθουμε ξεχασμένοι από τήν ἴδια μας τή χώρα» ὑποστήριξε ἀπευ-
θυνόμενος πρὸς τόν κ. Βαρθολομαῖο ὁ κοινοτάρχης Στρατῆς Λαμπάκης.
(Διάλογοι Καταλλαγῆς, Newsroom ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ,ΑΠΕ)

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Μιά ιδιόμορφη τελετή: Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου 2012, ὥρα 12 στό Πάρκο
Διάσωσης Χλωρίδας καί Πανίδας τοῦ Πολυτεχνείου Κρήτης.

Ὁ Πρύτανης καὶ ὁ Πατριάρχης

Ὁ Πρύτανης καὶ ὁ Πατριάρχης

Όταν όριστικοποιήθηκε ή νέα πατριαρχική επίσκεψη στην Κρήτη, Πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης ήταν ό Καθηγητής Ίωάννης Φίλλης, λαμπρός επιστήμονας και ταλαντούχος συγγραφέας. Όταν μετά τή Χούντα είχα έπιστρέψει στη θέση μου στο Ύπουργείο Παιδείας, ό Ύπουργός μου ανέθεσε τή σύνταξη του Νόμου Ίδρυσης του Πολυτεχνείου Κρήτης. Είχα επίσης συνηγορήσει υπέρ διαθέσεως εκκλησιαστικής περιουσίας για τήν οικοδομή των έγκαταστάσεών του και είχαν αναπτυχθεί καλές σχέσεις με τήν Άκαδημία από τά πρώτο κιόλας βήματά του. Ήπισκέφθηκα λοιπόν τόν Πρύτανη στά Χανιά, όπου ήταν τότε τό Γραφείο του.

Τόν έννημέρωσα για τό πρόσωπο και τό έργο του Πατριάρχη, με έμφαση στα οικολογικά. Καί εξήγησα γιατί θά ήταν καλό για τό Πολυτεχνείο νά τόν τιμήσει πρεπόντως, όπως είχε κάμει ήδη τό Πανεπιστήμιο Κρήτης. Άκουσε με προσοχή τήν πρόταση. Ζήτησε μόνο νά τόν βεβαιώσω ότι θά γίνει δεκτή από τόν Παναγιώτατον ή αναγόρευσή του σε Ήπίτιμο Διδάκτορα του Πολυτεχνείου, προκειμένου νά συγκαλέσει τή Σύγκλητο για τά περαιτέρω. Έλαβε τή θετική απάντησή μου. Η τελετή τής αναγόρευσης ήταν κάτι τό εξαίσιο από κάθε άποψη, για όσους τή ζήσαμε. Ήταν μιά όμορφη τελετή στο ύπαιθρο, με πολλά νοήματα και μηνύματα προς πολλές κατευθύνσεις.

Στήν προσφώνησή του ό Πρύτανης Γιάννης Α. Φίλλης ανέφερε μεταξύ άλλων:

«Χρειαζόμαστε άλλαγή πορείας με στροφή σε στοιχειώδεις, αλλά θεμελιώδεις πνευματικές αξίες. Σεβασμό του συνανθρώπου και τής διαφορετικότητας, υπογραφή ειρήνης με τό περιβάλλον, ανθρώπινο, φυσικό, βιολογικό. Αυτές τics αρχές ένστερνίζεται και γι' αυτές εργάζεται έν πολλοίς ό Οικουμενικός Πατριάρχης. Όταν τά λόγια τουτα θά έχουν ξεχαστεί, όταν και αυτή ή τελετή θά έχει ξεχαστεί, ένα πράγμα θά μένει άμετάβλητο και θά φωτίζει: τό έργο ενός ανθρώπου αφιερωμένο στον άνθρωπο, για τό όποιο σήμερα του άπονέουμε τόν τίτλο του Ήπίτιμου Διδάκτορα. Τό πώς θά ζήσουμε τή ζωή μας είναι σε ίκανό βαθμό δική μας επιλογή. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχει κάνει τics δικές του επιλογές και γνωρίζουμε ότι συχνά αυτές οι επιλογές είναι δύσκολες, πολύ δύσκολες. Είναι αυτή ή μοίρα των ανθρώπων που συντηρούν τήν έλπίδα στην κοινωνία και δείχνουν τόν δρόμο στους πολλούς».

Στήν εύχαριστιακή απάντησή του ό Οικουμενικός Πατριάρχης έξήρε τό έργο του Πολυτεχνείου Κρήτης, ένω παράλληλα τόνισε τήν αναγκαιότητα τής προστασίας του περιβάλλοντος. Αναφέρθηκε στις προσπάθειες που τό Οικουμενικό Πατριαρχείο καταβάλλει για τήν προστασία του περιβάλλοντος και έπεσήμανε τήν ανάγκη τής προστασίας του με τή χρήση των νέων

τεχνολογιῶν καὶ τῆς ἐπιστήμης, χωρὶς νὰ παραβιάζονται οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φύσης.

«Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ δὲν ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν τεχνολογικὴ γνῶση καὶ ἀνάπτυξη, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνήθικο χρῆση αὐτῆς», τόνισε. Καὶ πρόσθεσε: «Ἐλπίζουμε ὁ πόθος γιὰ καλύτερο περιβάλλον θὰ γενικευθεῖ καὶ θὰ μετατραπῆ σὲ ἐπιστημονικὴ πρόταση καὶ σὲ νομοθετικὴ ἐντολή. Ἀσφαλῶς ἡ διαπάλη αὐτὴ θὰ ἔχει ὡς συνέπεια τὸν περιορισμὸ ὀρισμένων ὑπερβολῶν τῆς βαθεῖας οἰκολογίας εἰς τρόπον ὥστε τὸ αἴτημα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος νὰ ἔχει εὐλόγα καὶ ἐφαρμοσίμα ὄρια, νὰ μὴν γίνεταὶ δηλαδὴ ἐμπόδιο στὴν ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐπὶ γῆς ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπέμβαση στό φυσικὸ περιβάλλον».

Κλείνω αὐτὸ τὸ κείμενο μὲ τὴν εὐχαριστία πρὸς τὸν Παναγιώτατον γιὰ πολλὰ καὶ μὲ τὴν προσδοκία νέας ἐπισκέψεώς του στὴν Κρήτη.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διάλογοι Καταλλαγῆς. Δελτίον Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερὸς Μὲ τὸν Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖον ἐπὶ τραχείας Ὀδοῦ.

Τὰ τῆς γενέσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης Τεκμήρια, Ἐκδοσεὶς Μέ-θεξις 2014, Θεσσαλονίκη, ISBN: 978-960-6796-50-0.

Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερὸς Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν Κρήτη.

Πνευματικὴ Διακονία, Περιοδικὴ ἔκδοση Ι. Μητροπόλεως Κωνσταντίας – Ἀμμοχώστου, Ἔτος 40 (2011), τεῦχος 120, σελ. 76-79.

Ἀλέξανδρος Κ. Παπαδερὸς Πίστη-Ἐπιστήμη-Ζωή, Ἡ Ὁρθοδοξία σὲ διάλογο, Χανιά 2007, ISBN 978-960-91976-1-8.